

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma 2023-2026

Sisällys

1.	JOHDANTO.....	4
1.1.	Laki kotoutumisen edistämisestä	4
1.2.	Lakimuutoksia.....	4
1.3.	Kotouttamisohjelma	6
1.4.	Maahanmuuttaneet Etelä-Kymenlaaksossa	6
1.5.	Sanasto	10
2.	MAAHANMUUTTANEIDEN PALVELUT	11
2.1.	Pakolaisten vastaanotto Etelä-Kymenlaaksossa.....	11
2.2.	Seudulliset palvelut.....	12
2.3.	Kotoutumiskoulutus ja koulutus	13
2.4.	Työllisyyden edistäminen.....	14
2.5.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.....	14
2.6.	Sosiaali- ja terveystalvet	15
2.7.	Kulttuuripalvelut	15
2.8.	Kolmas sektori, seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt	16
3.	ERI-IKÄISET ASIAKASRYHMÄT	16
3.1.	Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	17
3.2.	Nuoret ja nuoret aikuiset.....	18
3.3.	Työikäiset	18
3.4.	Ikääntyneet.....	18
4.	LÄPILEIKKAAVAT TEEMAT.....	19
4.1.	Osallisuus.....	19
4.2.	Hyvät väestösuhteet	20
4.3.	Työllisyys.....	20
5.	TAVOITTEET	22
5.1.	Seudulliset tavoitteet	22
5.2.	Kotka.....	24
5.3.	Hamina.....	26
5.4.	Pyhtää.....	27
5.5.	Virolahti	28
6.	KUNNAT.....	29
6.1.	Kotka	30
6.2.	Hamina.....	31
6.3.	Pyhtää	33
6.4.	Virolahti	34
6.5.	Miehikkälä	36
7.	LAIT, STRATEGIAT, OHJELMAT JA ASIAKIRJAT SEKÄ MUUT LÄHTEET	37

8. SIDOSRYHMÄTYÖ	37
------------------------	----

1. JOHDANTO

Kotoutumisen edistämisen palveluita kunnassa ohjaa lainsäädäntö. Siihen liittyvät muun muassa valtion ja kuntien kotoutumista edistävät ohjelmat, kotoutumisen edistäminen monialaisena yhteistyönä sekä eri toimijoiden väliset kumppanuudet. Valtioneuvoston hyväksymä valtion kotouttamisohjelma (VALKO) antaa tavoitteet valtakunnalliselle kehittämiselle. Pääministeri Marinin hallituskaudella selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista korvaa valtion kotouttamisohjelman.

Kotoutumisen edistämisessä keskeistä sääntelyä ovat myös perus- ja ihmisoikeudet. Kotoutumisen edistämistä kunnissa ohjaa mm. perustuslaki (731/1999), yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) sekä hallinnon yleislait kuten hallintolaki (434/2003) ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

Maahanmuuttaneet ovat kuntalaisina oikeutettuja yleisen palvelujärjestelmän palveluihin, joista säädetään erikseen niitä koskevissa lainsäädännöissä (esim. perusopetus, varhaiskasvatus, asuminen). Palvelukohtainen lainsäädäntö täytyy ottaa kotoutumista edistävässä työssä huomioon.

[Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista Maahanmuuttoon liittyviä lakeja ja asetuksia](#)

1.1. Laki kotoutumisen edistämisestä

Voimassa olevan Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010, myöhemmin kotoutumislaki) tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Sen tavoitteena on edistää maahanmuuttajien mahdollisuutta saavuttaa muun väestön kanssa tasavertainen asema yhteiskunnassa sekä oikeuksien että velvollisuuksien osalta.

Kotoutumislain piiriin kuuluvat Suomeen muuttaneet maahanmuuttajat, jotka eivät ole Suomen kansalaisia. Kotoutumislakia ei kuitenkaan sovelleta turvapaikanhakijoihin. Tilapäisesti maahan muuttaneella henkilöllä on mahdollisuus laissa mainittuihin toimenpiteisiin ja palveluihin. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi opiskelijat ja työn perusteella tilapäisen oleskeluluvan saaneet ihmiset.

Kotoutumislaisissa määritellään eri toimijoiden tehtävät. Alueellisella tasolla hoidetaan kotoutumisen seuranta, valvonta- ja kehittämissuhteita. Tärkeitä toimijoita ovat TE-keskus, AVI ja maakuntaliitot. Paikallistasolla kotoutumisen edistämisestä ovat vastuussa kunnat ja TE-toimisto. Lisäksi mukana ovat järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt. Keskeistä kotoutumisen edistämisessä on yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja hyvien väestösuhteiden edistäminen. Lisäksi lakiin on kirjattu velvoite osallistua monialaiseen yhteistyöhön.

[Laki kotoutumisen edistämisestä](#)

1.2. Lakimuutoksia

Voimassa olevaan kotoutumislakiin tuli 1.1.2023 muutoksia, jotka perustuvat sosiaali- ja terveystieteiden järjestämistä vastuun siirtoon hyvinvointialueille ja koskevat hyvinvointialueiden roolia kotoutumisen edistämisessä. Kymenlaaksossa hyvinvointialueiden aloittaminen toi kunnille takaisin pakolaisten ja kiintiöpakolaisten vastaanoton ja kotoutumisen edistämisen. Palvelun toteutti vuoden 2022 loppuun asti Kymnsote. Lakimuutokseen liittyen myös perheryhmäkodit Suomessa siirtyivät hyvinvointialueen vastuulle ja näin myös Kotkassa hybridiyksikön perheryhmäkoti siirtyi hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Ryhmäkoti puolestaan jatkaa kaupungin toimintana.

Vuoden 2022 lopussa tuli voimaan ulkomaalaislain väliaikainen muutos, jolla varmistetaan, että tilapäisen suojelun perusteella Suomessa myönnetty oleskelulupa on voimassa koko sen ajan, kun tilapäinen suojelu EU:ssa jatkuu. Ensimmäinen oleskelulupa myönnetään suoraan suojelun koko voimassaoloajaksi. Jo oleskeluluvan saaneen henkilön ei myöskään tarvitse erikseen hakea oleskeluluvalleen jatkoa. Väliaikainen lakimuutos on voimassa 19.1.2023–4.3.2025.

Lisäksi 1.3.2023 astui voimaan lakimuutos kotoutumislain ja vastaanottolain muuttamisesta. Kyseessä on kuntien korvauksista kotikunnan saavista tilapäistä suojelua saavista sekä muutoksista kuntaan osoittamisen säätelyyn. Tilapäistä suojelua saavien henkilöiden palveluiden järjestämisen turvaamiseksi kunnille ja hyvinvointialueille maksetaan valtion korvauksia palveluiden järjestämisestä niiden tilapäistä suojelua saavien osalta, joille on myönnetty kotikunta. Lisäksi vastaanottolakia täsmennettäisiin tilapäistä suojelua saavan vastaanottopalveluiden lakkaamisen osalta tilanteessa, jossa henkilölle on myönnetty kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta.

Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24) on tulossa voimaan 1.1.2025 samanaikaisesti TE-palvelujen uudistuksen kanssa. Voimassa olevaa kotoutumislaki uudistuu vastaamaan eduskunnan edellytyksiä kotoutumisen edistämisestä ja muuttunutta toimintaympäristöä. Kotoutumislain kokonaisuudistuksen tarkoituksena on edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita ja siten vahvistaa maahanmuuttajien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista. Lain valmistelussa on huomioitu samaan aikaan käynnissä oleva muu valmistelu, erityisesti työvoimapalveluiden siirto paikallistasolle sekä työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun lainsäädännön uudistus, sekä tulevien hyvinvointien rooli kotoutumisen edistämisessä.

Uusi laki lisää kunnan vastuuta kotoutumisen edistämisestä. Kotoutumista edistävät palvelut järjestetään lain mukaan osana uutta kunnan kotoutumishjelmaa sekä muina palveluina, joilla tarkoitetaan kunnan, hyvinvointialueen ja Kelan palveluita sekä järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintaa. Uuden lain myötä kaikille maahanmuuttaneille tarjotaan matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita ja perustietoa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta. Kunnan kotoutumishjelma tulee olla kokonaisuus, johon sisältyy osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä.

KOTO24 vahvistaa kunnan roolia myös maahanmuuttaneiden tavoittamisesta, työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumisen edistämisestä ja matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan järjestämisestä. Laki selkeyttää ja päivittää myös toimijoiden vastuita, vahvistaa monialaista yhteistyötä ja työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista.

Uudistuksen jälkeen kunnille maksetaan kustannusten korvauksia kotoutumisen edistämisestä valtionosuusjärjestelmän ja laskennallisten korvausten kautta. Vieraskielisyyskerroin kohdistaa rahoitusta kuntiin, joissa maahanmuuttajia on paljon.

Kotoutumislain kokonaisuudistus on kytköksissä TE-palveluiden uudistukseen. TE24 uudistamisen yhteydessä vastuu TE-palveluiden asiakkaina olevien kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisestä siirtyy kunnalle. Myös työvoimapalveluina järjestettävien kotoutumispalveluiden, kuten kotoutumiskoulutuksen, järjestämisvastuu siirtyy kunnalle.

[Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386](#)

[Laki ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta 1364/2022](#)

[Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta](#)

[Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta 1083/2022](#)

[Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi HE 208/2022 vp](#)

1.3. Kotouttamisohjelma

Kotoutumislain mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotouttamisohjelma. Ohjelmassa on otettava huomioon kaikki kunnan alueella asuvat maahan muuttaneet oleskelun perusteesta riippumatta. Ohjelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Kotouttamisohjelma otetaan huomioon kuntalain mukaisesti myös kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Etelä-Kymenlaakson kunnat ovat tehneet yhteisen kotouttamisohjelman vuodesta 2013 alkaen. Lakisääteinen kotouttamisohjelma on nimeltään Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma. Ohjelmassa kuvataan kuntien ja alueen palveluita maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi. Maahan muuttaneiden kotoutuminen Suomeen ja Etelä-Kymenlaakson alueelle on aina yksilöllinen kotoutumisen prosessi, jota kunnissa voidaan tukea erilaisin keinoin ja toimenpitein.

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelman tavoitteiden toteutumista seuraa ja arvioi seudullinen työryhmä nimeltä maahanmuuttotoimikunta. Etelä-Kymenlaakson kunnat, alueen oppilaitokset ja viranomaiset ovat nimittäneet jäsenensä Maahanmuuttotoimikuntaan. Maahanmuuttotoimikunnan kausi on neljä vuotta (kotouttamisohjelman voimassaolon aika) ja se kokoontuu viisi kertaa vuodessa.

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelmaa liittyy kuntien voimassa oleviin kaupunki- ja kuntastrategioihin ja osallisuussuunnitelmiin ja eri toimialueiden omiin ohjelmiin, Kymenlaakson alueelliseen hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan 2020–2025, Kaakkois-Suomen maahanmuuttostrategiaan, Kotkan-Haminan seudun elinkeinostrategiaan ja Kymenlaakson maakuntaohjelmaan sekä Kymenlaakson työllisyysohjelmaan. Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelmaa toteuttamisen osana onkin huolehdittava, että alueen maahanmuuttaneiden asiat otetaan huomioon myös edellä mainituissa ohjelmissa. Etelä-Kymenlaakson kuntien peruspalveluissa on myös integroituna kotoutujille palveluita.

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelman seudullisina tavoitteina ovat maahanmuuttajien osallisuuden lisääminen ja hyvät väestösuhteet, maahanmuuttajien työllisyyden lisääminen sekä koulutusorganisaatioiden yhteistyö. Lisäksi kunnilla on omiin tarpeisiinsa maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tavoitteet, jotka ovat nähtävissä kappaleessa 5 Tavoitteet.

Kotoutumislain mukaisesti tehty kunnan kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä oikeuttavat kunnat valtion maksamiin korvauksiin kotoutumispalveluiden järjestämisestä kotoutumislain mukaisesti.

Tämä kotouttamisohjelma on hyväksytty Etelä-Kymenlaakson kunnan- ja kaupunginvaltuustoissa ja sitä seurataan ja sen tavoitteiden toteutumista tarkistetaan säännöllisesti.

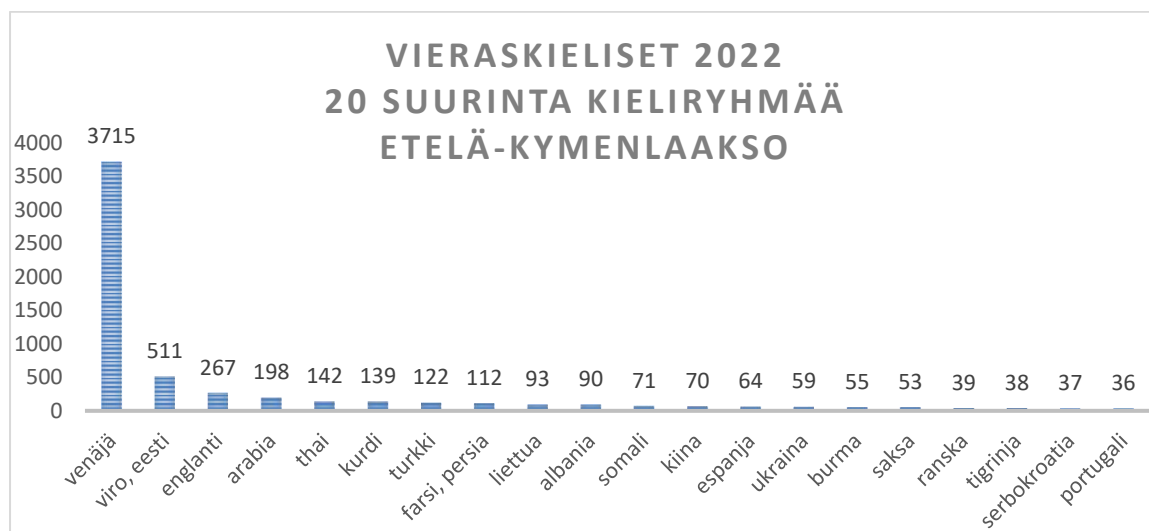
1.4. Maahanmuuttaneet Etelä-Kymenlaaksossa

Maahanmuuttajataustaisen väestön jakautuminen vaihtelee alueittain Suomen sisällä. Vuonna 2021 Suomen väestöstä oli ulkomaalaistaustaisia hieman alle 470 000 eli 8,5 prosenttia. Suomeen suuntautuvasta muuttoliikkeestä yli 90 prosenttia on työ-, perhe- ja opiskeluperäistä. Muuttoliikkeestä alle 10 % on humanitaarista maahanmuuttoa. Vuonna 2021 yleisin syy muuttaa Suomeen oli työ, mutta perhesidelupia myönnettiin myös huomattava määrä. Kolmanneksi eniten oleskelulupia myönnettiin kolmansista maista tuleville ulkomaalaisille opiskelijoille.

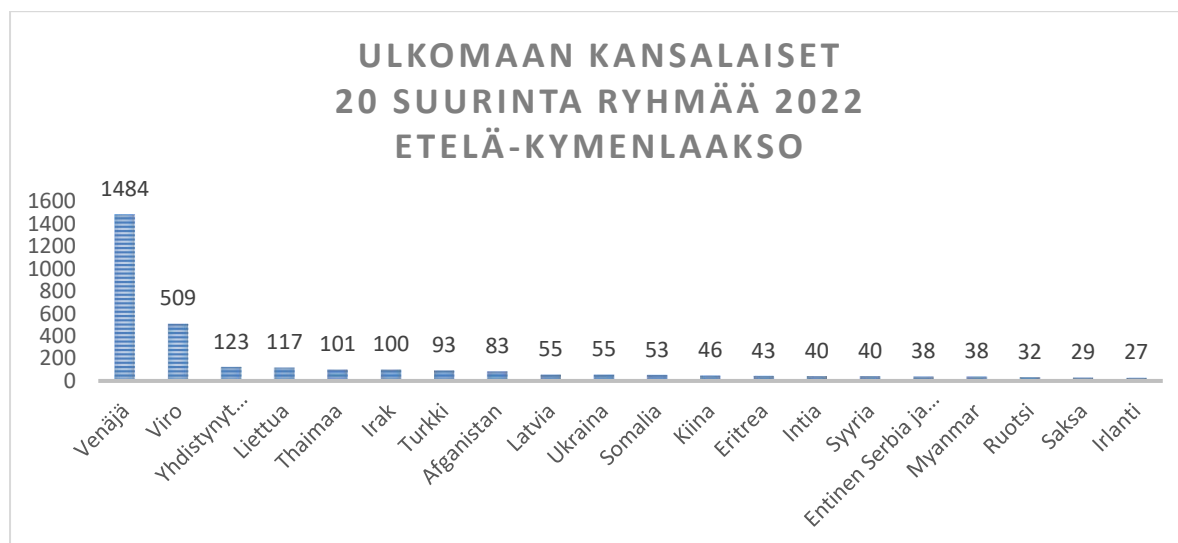
Etelä-Kymenlaaksoon muutetaan ulkomailta työn, opiskelun, perhesiteen ja kansainvälisen suojelun vuoksi. Eniten vieraskielisiä asukkaita on Kotkassa, lähes 10% asukasmäärästä. Etelä-Kymenlaakson vieraskielisten määrä on pysynyt melko tasaisena viimeiset viisi vuotta. Ulkomaan kansalaisten

määrä on vähentynyt alueella, mikä johtunee siitä, että monet maahanmuuttaneet ovat asuneet Suomessa niin kauan, että ovat saaneet Suomen kansalaisuuden.

Tilastoissa ei näy Etelä-Kymenlaakson alueella tilapäistä suojelua saaneet henkilöt. Tilastokeskuksen tilastoissa näkyvät vakinaisesti Suomessa asuvat, eli ne, joilla on kotikunta Suomessa. Tilapäistä suojelua saaneita oli alueella maaliskuussa 2023 n.1000 henkilöä, joista suurin osa puhuu ukrainaa äidinkielenään. Ukraina on siten toiseksi suurin kieliryhmä, vaikka se ei tilastoista käy ilmi.

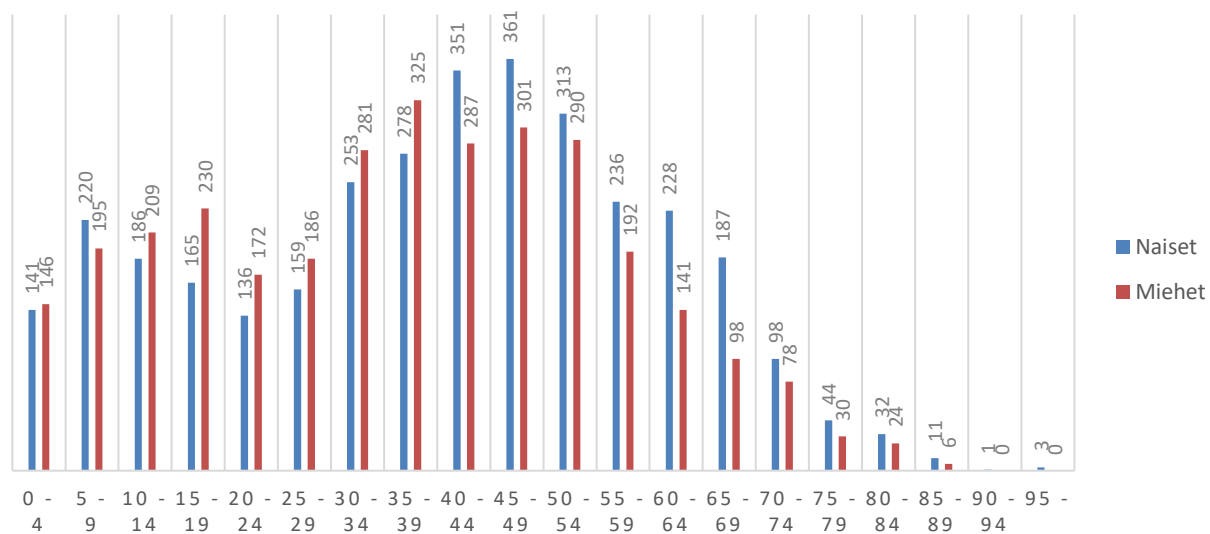

Lähde: Tilastokeskus

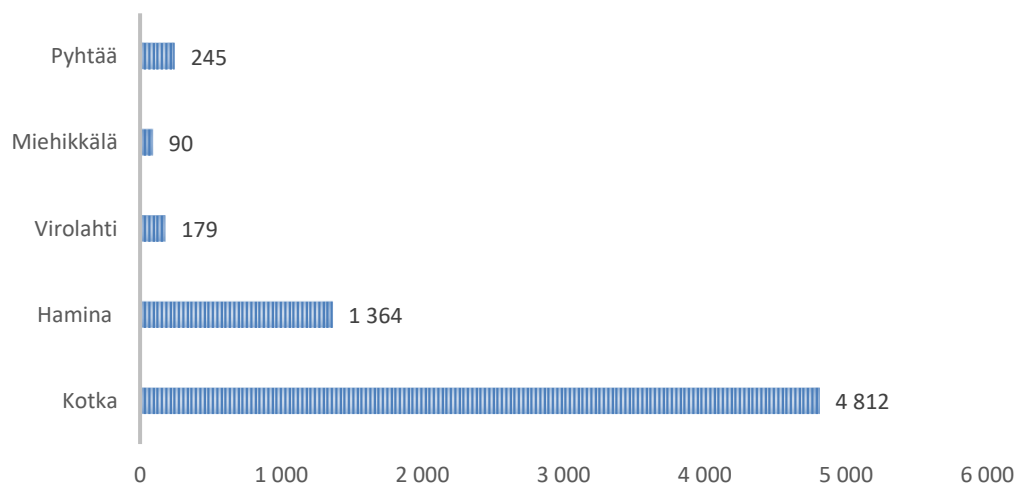
Lähde: Tilastokeskus

VIERASKIELISTEN IKÄ JA SUKUPUOLI 2021 ETELÄ-KYMENLAAKSO

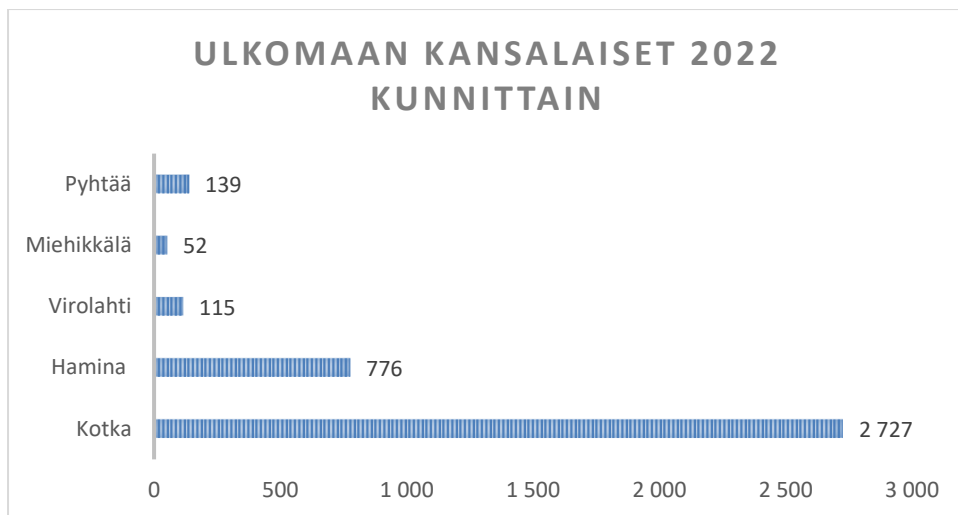
Lähde: Tilastokeskus

VIERASKIELISET KUNNITTAIN 2022

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

1.5. Sanasto

maahanmuuttaja; maahanmuuttanut

ulkomailla syntynyt henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, mutta asuu Suomessa ja on saanut oleskeluoikeuden

ulkomaan kansalainen

henkilö, joka on muun valtion kuin Suomen kansalainen

ulkomaalaistaustainen

henkilö, joka on itse muuttanut maahan tai jonka molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt Suomen ulkopuolella

vieraskielinen

Suomessa asuva henkilö, joka on rekisteröinyt äidinkielekseen jonkin muun kielen kuin suomen, ruotsin, pohjoissaamen, inarinsaamen tai koltansaamen

turvapaikanhakija

henkilö, joka hakee kansainvälistä suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta

kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön tunnistama pakolainen, joka siirretään maasta, josta hän on hakenut suojelua, kolmanteen maahan, joka on myöntänyt hänelle oleskeluluvan kansainvälisen suojelun perusteella

pakolainen

kansalaisuusvaltionsa tai entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella oleskeleva henkilö, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa kansalaisuusvaltiossaan tai entisessä pysyvässä asuinmaassaan vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi ja jolle on vainon perusteella myönnetty pakolaisasema

kansainvälistä suojelua saava

henkilö, jolla on pakolaisasema tai voimassa oleva oleskelulupa toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella

paluumuuttaja

maahanmuuttaja, joka on saanut oleskeluoikeuden Suomeen, koska on entinen Suomen kansalainen, syntyperäisen Suomen kansalaisen jälkeläinen tai on kuulunut Inkerin siirtoväkeen tai palvellut Suomen armeijassa vuosina 1939–1945

tilapäisen suojelun saanut

Ukrainasta sotaa pakeneva henkilö, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa. Henkilö on asunut Ukrainassa ja lähtenyt sieltä Venäjän suurhyökkäyksen alettua (24.2. tai sen jälkeen). Tilapäinen suojelu perustuu EU:n tilapäisen suojelun direktiiviin.

Lähde:

[Kotoutumisen sanasto: 1. laitos, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja: Kotouttaminen 2021:54](#)

2. MAAHANMUUTTANEIDEN PALVELUT

Kotoutumislain mukaan maahanmuuttajan kotoutumista edistävät toimenpiteet koostuvat perustiedosta suomalaisesta yhteiskunnasta, ohjauksesta ja neuvonnasta, alkukartoituksesta, kotoutumissuunnitelmasta, kotoutumiskoulutuksesta, omaehtoisesta opiskelusta ja muista kotoutumista tukevista ja edistävistä toimenpiteistä ja palveluista.

Maahanmuuttaneet saattavat tarvita palveluissa tavanomaista kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa, pitkäaikaista ja suunnitelmallista tukea sekä totuttua enemmän ohjausta. Kotoutumista edistetään eri toimialojen viranomaisten ja muiden tahojen monialaisena yhteistyönä. Etelä-Kymenlaaksossa tarjotaan tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja, jotka auttavat maahanmuuttaneita asettumaan, työllistymään ja oppimaan kieltä. Virallisten toimenpiteiden lisäksi kotoutumista edistetään arkipäivän tilanteissa ja lähiyhteisöissä, kuten päiväkodeissa, kouluissa, harrastustoiminnassa ja työpaikoilla.

Kohdennetuilla palveluilla ja toimilla edistetään kotoutumista ja varmistetaan elämisen perusasioiden toteutuminen. Kotkan kaupungilla on erikseen maahanmuuttajapalvelut, jotka vuoden 2023 alussa tarjoavat kiintiöpakolaisten vastaanoton valmistelun ja vastaanoton, vastaanottokeskuksesta kuntaan muuttaneiden pakolaisten vastaanoton, kotoutumisen edistämiseen liittyvät tehtävät, matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelun. Lisäksi Kotkan kaupungilla on alaikäisten ilman huoltajaa tulleiden ryhmäkoti ja aikuisten vastaanottokeskus. Alaikäisten ilman huoltajaa tulleiden perheryhmäkodista vastaa Kymenlaakson hyvinvointialue.

Haminassa on vuonna 2023 käynnistänyt Yhteistä Tekemistä Haminan Ukrainalaisille – projekti, jonka avulla on tarkoitus edistää ukrainalaisten kotoutumista heitä työllistämällä ja kehittämällä yhdessä heidän kanssaan kohtamispaikkaa Haminassa. Kaupunki toteuttaa projektia yhteistyössä ukrainalaisten, vastaanottokeskuksen sekä kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa.

Virolahden ja Miehikkälän kunnan ovat palkanneet pakolaisohjaajan vastaamaan kunnissa asuvien tilapäistä suojelua saaneiden neuvonnasta ja ohjauksesta kuntamallin mukaisesti.

2.1. Pakolaisten vastaanotto Etelä-Kymenlaaksossa

Suomi vastaanottaa pakolaiskiintiössä YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) pakolaisiksi katsomia henkilöitä tai muita kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia. Pakolaisten vastaanotto perustuu kansainvälisiin sopimuksiin (esim. YK:n vuoden 1951 Geneven pakolaissopimus). Suomessa eduskunta tekee päätöksen Suomen pakolaiskiintiön koosta vuosittain valtion talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Etelä-Kymenlaakson kunnista ainoastaan Kotkalla on sopimus kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Kotkan hyvinvointilautakunta päättää vuosittain vastaanotettavien kiintiöpakolaisten määrän. Kiintiöpakolaisten kuntiin ohjaamisesta vastaavat paikalliset ELY-keskukset. Kunta saa valtiolta korvauksia kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta ja kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Lisäksi Kotkan kaupungilla on Maahanmuuttoviraston kanssa toistaiseksi voimassa oleva sopimus alaikäisten ilman huoltajia Suomeen saapuneiden vastaanottopalveluiden (ryhmäkoti toiminta) tuottamisesta.

Kiintiöpakolaiset saapuvat suoraan kuntiin, joista heille on myönnetty kuntapaikka. He eivät asu vastaanottokeskuksessa. Kiintiöpakolainen voi tulla Suomeen vasta, kun kuntapaikka ja asunto ovat löytyneet. Turvapaikanhakijat asuvat turvapaikkamenettelyn ajan vastaanottokeskuksessa tai yksityismajoituksessa. Alaikäisenä yksin tulleet turvapaikanhakijat sijoitetaan ryhmäkotiin heidän hakemuksensa käsittelyn ajaksi.

Kotkaan muuttaa myös itsenäisesti kansainvälisen suojelun piiriin kuuluvia henkilöitä muista kunnista, vastaanottokeskuksista ja perheenyhdistämisen kautta. Muihin Etelä-Kymenlaakson kuntiin on muuttanut itsenäisesti satunnaisia pakolaisia vastaanottokeskuksista viime vuosina. Nyt Ukrainan sodan myötä tilanne on kuitenkin muuttunut Etelä-Kymenlaaksossa, kun kuntiin on tullut paljon tilapäistä suojelua saaneita, joiden on mahdollista hakea kotikuntaa vuoden asumisen jälkeen.

Kun turvapaikanhakija on saanut oleskeluluvan, hän voi siirtyä kuntaan joko osoitetulle kuntapaikalle, vastaanottokeskuksen avustamana tai itsenäisesti. Kun turvapaikanhakijat ovat saaneet oleskeluluvan ja muuttaneet kuntaan, he ovat kuntalaisia ja oikeutettuja samoihin palveluihin kuin muutkin kuntalaiset.

Etelä-Kymenlaaksossa on tällä hetkellä kaksi vastaanottokeskusta, Kotkassa ja Haminassa. Etelä-Kymenlaakson alueella on tällä hetkellä n. 1000 (tilanne 03/2023) tilapäisen suojelun tai turvapaikan hakijaa. Alaikäisinä yksin tulleet turvapaikanhakijat sijoitetaan Kotkan kaupungin ryhmäkotiin. Viro-lahti ja Miehikkälä ovat mukana Maahanmuuttoviraston kuntamallissa. Kuntamallissa kunta tuottaa tilapäistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden majoituspalvelut sekä antaa henkilöille majoitukseen ja arkeen liittyvää ohjausta ja neuvontaa. Kunnat ovat tehneet sopimuksen kuntamallin mukaisesta toiminnasta ja vastaanottopalvelujen tuottamisesta alueensa vastaanottokeskuksen kanssa.

Alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen turvapaikanhakijoina tulleet lapset ja nuorille sijoitetaan Etelä-Kymenlaaksossa Kotka ryhmäkotiin. He asuvat siellä, kunnes täyttävät 18 vuotta, jolloin he siirtyvät aikuisten vastaanottokeskukseen. Ryhmäkodissa lapsia ja nuoria tuetaan turvapaikkaprosessissa ja kotoutumisessa Suomeen. Kun he saavat oleskeluluvan ennen täysi-ikäisyyttä, he siirtyvät Kymenlaakson hyvinvointialueen ylläpitämään perheryhmäkotiin asumaan.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan saapunut ja oleskeluluvan saanut 18-24 –vuotias nuori saa jälkihuollon palveluita Kymenlaakson hyvinvointialueelta. Jälkihuollon palvelut ovat kotoutumista tukevia ja lastensuojelun jälkihuoltoon rinnastettavia palveluita. Työskentelyn pohjana on yhdessä tehty palvelutarpeen arvio ja suunnitelma. Suunnitelmassa korostuu nuoren oma toimijuus, itsenäistymisen tuki sekä kotoutumisen edistäminen

Keväällä 2022 alkaneen Ukrainan sodan myötä miljoonat ukrainalaiset ovat lähteneet pakoon kotimaastaan ympäri Eurooppaa. Ukrainasta pakenevien auttamiseksi EU aktivoi ensi kertaa tilapäisen suojelun direktiivin maaliskuussa 2022. Tilapäisen suojelun tarkoituksena on, että heille voidaan tarjota nopeasti väliaikaista suojelua. Suomi ja kaikki EU-maat ovat velvollisia myöntämään tilapäistä suojelua päätöksessä määritetyille ryhmälle sen vuoden aikana, kun päätös on voimassa. Maahanmuuttovirasto myöntää oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella enintään 1 vuodeksi kerrallaan. Tilapäistä suojelua saavalla on jäsenmaissa oikeus vastaanottopalveluihin ja työntekoon.

Tilapäistä suojelua saaville voidaan myöntää kotikunta, kun he ovat asuneet vuoden Suomessa. Tämä tarkoittaa, että he siirtyvät vastaanottojärjestelmästä kunnallisten palveluiden piiriin. Tilapäisen suojelua saavat siirtyvät kuntapaikan saatuaan kunnan kotoutumispalvelujen asiakkaiksi.

2.2. Seudulliset palvelut

Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta MOONA on matalan kynnyksen TNO-palvelu (tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelu), joka palvelee Etelä-Kymenlaakson kunnissa asuvia maahanmuuttajia ja viranomaisia sekä muita toimijoita. MOONASTA maahanmuuttanut saa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa, palvelujärjestelmästä ja kotoutumisesta edistävistä palveluista. MOONASSA asiakasta tuetaan ja opastetaan yhteiskunnassa toimimisessa sekä nopeutetaan tarpeenmukaisiin palveluihin siirtymistä. Kaiken toiminnan periaatteena on asiakkaan omatoimisuuden tukeminen ja yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen. Neuvontaa tarjotaan myös monikielisesti sekä hyödyntäen lähityön lisäksi etäneuvontaa. MOONAN palveluneuvojat antavat matalan

kynnyksen neuvontaa etukäteen sovittuina päivinä Etelä-Kymenlaakson eri kunnissa. Eri toimijoiden tarjoamat matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut täydentävät Moonan palvelutarjontaa.

Seudullinen maahanmuuttajatyön koordinaattori tukee ja tarjoaa neuvontaa Etelä-Kymenlaakson kuntia maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä, kuten asettautumispalveluiden sisältöjen selvittämisessä kunnan tarpeisiin sopiviksi. Hän voi myös selvittää ja neuvoa pakolaisten vastaanottoon, kuntapaikkoihin, tilapäisen suojelun saamiseen tai kotoutumiseen liittyviä asioita. Seudullinen maahanmuuttajayön koordinaattori valmistelee myös Etelä-Kymenlaakson seudullisen kotouttamisohjelman.

2.3. Kotoutumiskoulutus ja koulutus

Maahanmuuttotaukaiset oppijat osallistuvat pääosin samaan opetukseen ja koulutukseen kuin valtaväestökin. Maahanmuuttaneiden oppijoiden opetuksen ja koulutuksen tavoitteena on antaa heille kielillisiä ja muita valmiuksia toimia yhdenvertaisina jäseninä suomalaisessa yhteiskunnassa sekä antaa edellytyksiä jatko-opiskeluun ja työllistymiseen. Moni maahanmuuttanut joutuu kuitenkin hankkimaan ensin kielitaidon, ennen kuin voi suuntautua ammatillisiin opintoihin Suomessa. Lisäksi kotimaassa suoritettua tutkintoa täytyy joskus täydentää pätevyuden saamiseksi. Kotoutumiskoulutuksen tulee olla mahdollisimman yhtenäinen, jotta kieli- ja kotoutumiskoulutuksesta siirtyminen ammatillisiin opintoihin on luontevaa.

Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on edistää opiskelijan suomen tai ruotsin kielen taidon ja muiden yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavien valmiuksien kehittymistä sekä tukea opiskelijan työllistymistä tai siirtymistä jatkokoulutukseen. Kotoutumiskoulutus järjestetään työvoimakoulutuksena ja sen on pääasiassa tarkoitettu asiakkaille, joilla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan. Etelä-Kymenlaaksossa kotoutumiskoulutuksen kilpailutukset on viime vuosina voittanut Ekami Consulting oy.

Luku- ja kirjoitustaidottomille järjestetään lukutaitokoulutusta vapaan sivistystyön oppilaitoksissa sekä osana aikuisten perusopetuksen alkuvaihetta. Lukutaito-opetusta annetaan Kymenlaakson opistossa ja Kotkan aikuislukiossa.

Aikuisten perusopetuksen tehtävänä on tarjota mahdollisuus saavuttaa perusopetuksen tiedot ja taidot sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja jatko-opintovalmiuksia. Aikuisten perusopetusta järjestetään Etelä-Kymenlaaksossa Kotkan aikuislukiossa.

Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijavalinnassa voidaan soveltaa harkintaan perustuvaa valintaa, jolloin opiskelijavalinnassa voidaan ottaa huomioon opiskelijan henkilöön liittyviä syitä ja poiketa valintapistemäärästä. Tällaisia syitä voivat olla muun muassa koulutodistuksen puuttuminen tai todistusten vertailuvaikeudet. Ammatillisen perustutkinnon eri aloilla voi suorittaa Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa.

Ammattikorkeakouluissa annetaan maksutonta maahanmuuttajien valmentavaa koulutusta, jonka tarkoituksena on antaa maahanmuuttajille riittävät valmiudet hakeutua ammattikorkeakouluopintoihin ja menestyä niissä. Opinnoissa on painotettu erityisesti korkeakouluopintojen edellyttämän kielitaidon vahvistamista sekä itsenäisen ja tutkivan opiskelutavan omaksumista. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu on järjestänyt mm. sosiaali- ja terveystieteiden opintoja suunnitteleville maahanmuuttajille korkeakouluopintoihin valmentavaa verkkokoulutusta.

2.4. Työllisyyden edistäminen

Maahanmuuttaneet haluavat pääsääntöisesti päästä töihin ja ansaita elantonsa. Työllistyminen voi kuitenkin usein olla heille vaikeampaa kuin valtaväestölle. Työllistymistä edesauttavat verkostot, kielitaidon paraneminen, osaamisen tunnistaminen ja kouluttautuminen sekä työelämän vastaanottavuus ulkomailta peräisin olevalle osaamiselle. Toisinaan maahanmuuttaneen lähtömaan ja Suomen työelämän rakenteet eroavat toisistaan eikä vastaavia työtehtäviä ole Suomessa. Haasteena ja tehtävä onkin ratkaista, kuinka maahanmuuttaneen osaaminen saadaan näkyväksi ja heidän osaamisensa työmarkkinoille.

Kymenlaakson työllisyysohjelman yksi tavoite on haavoittuvassa asemassa olevien työllisyyden edistäminen. Toimenpiteinä ovat ohjauksen ja palvelun aikaisen tiedonkulun ja yhteistyön kehittäminen sekä organisaatorajapinnat ylittävien asiakaspalveluprosessien tehostaminen. Monialainen yhteistyötä kotoutumisen toimijoiden kesken tulee entisestään tehostaa. Etelä-Kymenlaaksossa Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta Moona, Ohjaamo, oppilaitokset, kunnat ja kolmas sektori tekevät yhteistyötä TE-palvelujen kanssa maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi.

Työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä lisäämällä voidaan vaikuttaa työllisyysasteeseen ja tarjota yrityksille ja organisaatioille osaavaa työvoimaa sekä tehdä Suomesta kansainvälisesti houkutteleva paikka työskennellä ja yrittää.

Työelämän monimuotoisuusohjelma sisältää toimenpiteitä, joiden avulla työmarkkinoiden rakenteellista syrjintää ja rasismia pyritään vähentämään lisäämällä työyhteisöjen tietoisuutta monimuotoisuuden hyödyistä sekä lisäämällä monimuotoisuutta ja inklusiivisuutta koskevaa rekrytointi-, johtamis- ja muuta osaamista työelämässä. Ohjelman avulla myös lisätään monimuotoisuusosaamista työnantaja- ja työnhakijapalveluissa sekä edistetään monimuotoisuutta ja inklusiivisuutta julkisella sektorilla

[Kymenlaakson työllisyysohjelma](#)

[Työelämän moninaisuusohjelma](#)

2.5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Maahanmuuttaneiden hyvinvointi ja terveyden edistäminen on tärkeä osa kotoutumista. Jos maahanmuuttanut ei voi hyvin, kotoutumistoimiin osallistuminen ja arjessa pärjääminen vaikeutuvat. Maahanmuuttaneen hyvinvointia vahvistavia tekijöitä on edistettävä. Näitä ovat maahanmuuttajan myönteinen kokemus uudesta maasta, positiivinen tulevaisuusnäkökulma, sosiaaliset verkostot ja uskuntoon liittyvät voimavarat.

Kymenlaakson alueellisen hyvinvointisuunnitelman (2020–2025) tavoitteena mm. Kymenlaakson asukkaiden mahdollisuus terveellisiin elintapoihin ja hyvään mielenterveyteen sekä mahdollisuus merkitykselliseen elämään. Näitä tavoitteita edistetään ehkäisemällä syrjäytymistä ja vähentämällä eriarvoisuutta ja mahdollistamalla asukkaiden verkostoituminen ja vertaistuki matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja on Etelä-Kymenlaakson eri kunnissa useita. Nämä ovat kolmannen sektorin toimijoiden ja seurakuntien ylläpitämiä.

Maahanmuuttaneiden mielenterveyttä edistävät samat asiat kuin koko väestön mielenterveyttä. Näitä ovat esimerkiksi turvallinen elinympäristö, kokemus osallisuudesta ja mahdollisuus tehdä töitä tai opiskella. Tutkimusten mukaan maahanmuuttaneilla on enemmän näihin tekijöihin liittyviä haasteita kuin muulla väestöllä.

Kymenlaakson terveystuella strategian päämäärä on terveyden ja hyvinvoinnin lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä. Strategian yhtenä tavoitteena on kannustaa ihmisiä liikkumaan matalalla kynnyksellä arjen ympäristöissä.

Liikunta on hyvä keino edistää kotoutumista, sillä liikunta yhdistää ihmisiä kotimaasta riippumatta. Liikunta tarjoaa mielekästä tekemistä ja kohtaamisia valtaväestön kanssa myös koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Maahanmuuttajia liikkumaan aktivoitessa on syytä kiinnittää huomiota miesten ja naisten erillisiin liikuntaryhmiin (esim. uimakoulut), maahanmuuttajien tavoitettavuuteen, matalan kynnyksen toimintaan ja liikunnan hyödyistä kertomiseen oikealla tavalla.

Etelä-Kymenlaakson kunnat tekevät pitkäjänteistä työtä eri toimijoiden kanssa maahanmuuttajien tavoittamiseksi liikuntaneuvonnan, liikunnanohjauksen ja sovelletun liikunnan pariin. Urheiluseurojen ja erilaisten liikuntahankkeiden säännöllisesti toimivissa ryhmissä ja harjoituksissa, liikuntakerhoissa käy alueen maahanmuuttajia, perheitä ja lapsia. Monipuoliset, esteettömät ja saavutettavat liikuntapalvelut sekä mahdollisuus omatoimiseen liikunnan harrastamiseen tukevat osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

[Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus 2020 & -suunnitelma 2020–2025](#)
[Kymenlaakson terveystuella strategia](#)

2.6. Sosiaali- ja terveystuella

Henkilöllä, jolla on Suomessa vakituinen asuinkunta, on oikeus sosiaali- ja terveystuella kansalaisuudesta riippumatta. Oleskeluluvan saaneella, jolla on Suomessa vakituinen asuinkunta, on oikeus sosiaali- ja terveystuella, vaikka hän ei olisi Suomen kansalainen. Turvapaikanhakijoiden terveystuella järjestävät vastaanottokeskukset yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.

Maahanmuuttaneet eivät ole yhtenäinen ryhmä, vaan terveyserot eri maahanmuuttajaryhmien välillä voivat olla suuria. Pakolaisina tai turvapaikanhakijoina maahan tulleet sekä heidän perheenjäsenensä ovat usein heikoimmassa asemassa. Maahanmuuttaneiden terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät kuten lähtömaa, maahanmuuttoikä, maahanmuuton syy, maassaoloaika, kulttuuriset käsitykset terveydestä, sairauksista, sairauksien ehkäisystä, hoidosta ja oireista sekä oma kokemus terveydestä.

Vuoden 2023 alusta Kymenlaaksossa sosiaali- ja terveystuella vastaa Kymenlaakson hyvinvointialue. Kiintiöpakolaiset ja oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat ohjautuvat terveys- ja sosiaali-tuella kuntien kautta. Heille tehdään alkutarkastus, lisäksi heille jaetaan tietoa terveystuella sekä terveydenhoidosta. Aikuisten terveystarkastukset tehdään hyvinvointialueen aikuisten sosiaali-tuella, lasten terveystarkastukset tehdään neuvoloissa ja kouluikäisten kouluissa. Hyvinvointialueen sosiaali-tuella tehtävänä on järjestää palvelutarpeen arvioinnit ja sosiaali-tuella mukaiset palvelut kaikille niitä tarvitseville maahanmuuttajille. Kunnat ja Kymenlaakson hyvinvointialue tekevät järjestelmällisesti yhteistyötä, jotta kotoutujien palvelujen saanti olisi sujuvaa ja tiedonkulkua eri toimijoiden välillä toimivaa.

[Kymenlaakson hyvinvointialuestrategia](#)

2.7. Kulttuuripalvelut

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019), jossa tavoitteena on tukea mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.

Taide- ja kulttuuritoiminta lisää vuorovaikutusta ja kulttuurien vuoropuhelua sekä madaltaa maahanmuuttajien kynnystä päästä osalliseksi suomalaiseen yhteiskuntaan. Kulttuuriharrastaminen vahvistaa harrastajien sosiaalisia suhteita, yhteisöön kuulumisen tunnetta ja osallisuutta. Kirjastot pystyvät

nopeuttamaan maahanmuuttajien kotoutumista tarjoamalla kosketuspinnan asuinpaikan yhteisöihin, tietoon ja kulttuuriin sekä edistää maahanmuuttajien mahdollisuuksia suomen tai ruotsin kielen oppimiseen ja oman äidinkielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Monikielisyys ja monipuolinen kulttuurinen osaaminen on tärkeää nähdä inhimillisenä voimavarana ja kiinteänä osana suomalaista kulttuurielämää.

[Kymenlaakson kulttuurihyvinvointisuunnitelma](#)

[Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi : Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti](#)

2.8. Kolmas sektori, seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt

Etelä-Kymenlaakson alueella toimii paljon järjestöjä, yhdistyksiä, seurakuntia ja urheiluseuroja, jotka ovat mukana kantamassa vastuuta maahanmuuttajien mielekkästä kotoutumisesta ja jotka ovat tärkeä osa alueen kotoutumisen palveluilta. Kaikilla kolmannen sektorin toimijoilla on oma, tärkeä roolinsa kielen opiskelun tukemisessa, yhteisöllisyyden lisäämisessä, työelämävalmiuksien harjoittelussa ja ystävyysuhteiden luomisessa. Kolmas sektori tekee aktiivisesti työtä sen hyväksi, että maahanmuuttajat tulevat mukaan toimintaan myös osallisiksi ja aktiivisiksi toimijoiksi. Kunnat tekevät eri järjestöjen kanssa yhteistyötä kotoutumisen edistämiseksi myöntämällä avustuksia kolmannen sektorin toimijoille esim. liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoimintaan.

Kotoutumisen itse kokeneita on tarpeen kuulla kotoutumiseen liittyvissä asioissa. He voivat jakaa omaa kokemustaan. Maahanmuuttaneiden omat vertaisryhmät ovat tärkeitä niille maahanmuuttajille, jotka tarvitsevat tukea kotoutumisessaan. Vapaaehtoistyötä ja vertaistukityötä tehdään kaikissa kunnissa tarpeen mukaan. Etelä-Kymenlaaksossa on käytössä sekä Vapaaehtoistyö.fi -sivusto ja Lähellä.fi -palvelu, joiden avulla voi etsiä vapaaehtoisia ja ilmoittautua vapaaehtoiseksi.

Lisäksi Etelä-Kymenlaakson kolmannen sektorin toimijoita on kannustettu ilmoittamaan maahanmuuttaneille tarkoitettua, matalan kynnyksen kotoutumista tukevaa toimintaa sekä työntekijöille ja vapaaehtoisille suunnattuja tapahtumia ja koulutuksia Kotoutumisenukuna.fi – sivustolle. Tämä sivusto on tarkoitettu ohjausta ja neuvontaa tekeville työnsä avuksi. Työ- ja elinkeinoministeriö ylläpitää tätä sivustoa.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on kotoutumisen kumppanuusohjelma, joka eri toimijoiden avoin verkosto. Kumppanuusohjelma tukee kotoutumista ja yhteiskunnan vastaanottavuutta tuomalla toimijoita yhteen sekä lisäämällä monialaista ja moniäänistä yhteistyötä.

[Kumppanuusohjelma](#)

[Kotoutumisen tukena -sivusto](#)

[Vapaaehtoistyö.fi -sivusto](#)

[Lähellä.fi -sivusto](#)

3. ERI-ikäiset asiakasryhmät

Suomessa asuvat maahanmuuttaneet ovat valtaväestöä nuorempia. Maahanmuuttaneiden ikärakenne vaihtelee hyvin paljon taustamaaryhmittäin. Erilaiset maahanmuuton syyt, kuten turvapaikanhaku, työ, perhesiteet, selittävät eroja eri maista tulleiden ikärakenteessa. Eri-ikäiset maahanmuuttaneet tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa esim. kotoutumiseen, terveys- ja sosiaalipalveluihin, asumiseen, opiskeluun ja työhön liittyvissä kysymyksissä.

Ulkomaalaistaustaisista yli 80 prosenttia on alle 50-vuotiaita, kun suomalaistaustaisista vastaavaan ikäryhmään kuuluu 56 prosenttia väestöstä. Lasten osuus maahanmuuttajista alkoi kasvaa 1990-luvulla, kun Suomi otti vastaan perheellisiä pakolaisryhmiä. Myöhemmin myös perheenyhdistämiset ovat kasvattaneet lasten määrää pakolaisryhmissä. Lasten suhteellinen osuus onkin suurin niissä taustamaaryhmissä, joissa on myös suhteellisen paljon pakolaisia. Eläkeikäisten osuus ulkomaalaistaustaisista on pieni.

3.1. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Perheen muuttaminen uuteen maahan vaatii aina aikaa ja sopeutumista. Jokainen maahanmuuttaja-perheen tilanne on erilainen ja jokainen perhe tarvitsee hyvää alkuvaiheen neuvontaa päästäkseen kiinni arkeen. Kotoutuva perhe tarvitsee viranomaistukea, vertaistukea, vapaaehtoisia tukiperheitä ja ystäviä sekä mielekästä tekemistä uudenlaiseen arkeensa. Kotoutuvat kotivanhemmat tasapainoilevat omien kulttuuriroolien ja ympäröivän yhteiskunnan välillä. He ovat avainasemassa lastensa kotoutumisen tukijoina, mutta he tarvitsevat myös itse toimenpiteitä oman kotoutumisensa edistämiseksi, jotta perhe voi kasvaa mahdollisimman tasapainoisesti uudessa ympäristössä. On myös tärkeää, että äidit ja isät osaavat hakeutua heille kuuluvien palvelujen piiriin ja saavat riittävästi tietoa palveluista ja perhe-elämästä Suomessa.

Lapset kotoutuvat pääsääntöisesti nopeasti, he omaksuvat uuden kielen nopeasti ja ystävystyvät heille luonnollisissa toimintaympäristöissä. Perhe on myös kotoutuvan lapsen tärkeä kehitysympäristö. Siksi tiedostavan ja ammattitaitoisen henkilöstön kautta myös suhteet lasten perheisiin sujuvat luontevammin. On tärkeää, että maahanmuuttajalapset saavat riittävät tukitoimet oppiakseen suomen kielen mahdollisimman hyvin. Lapsilla tarkoitetaan alle 18-vuotiaita

Etelä-Kymenlaakson kunnissa on käytössä verkostomainen tapa tuottaa lasten, nuorten ja perheiden palveluja. Perhekeskustoiminnan palvelut koostuvat Kymenlaakson hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja seurakuntien monialaisesta lasten, nuorten ja perheiden parissa tehtävistä hyvinvointia ja terveyttä edistävästä toimista. Kymenlaakson maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (2020-2024) toteaa, että perhekeskus ottaa työssään huomioon perheiden monimuotoisuuden kuten monikulttuurisuuden.

[Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020–2024](#)

Unicefin lapsiystävällinen kunta

Kotka ja Hamina ovat lähteneet mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen. Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malli on työväline, jonka avulla kunnassa voidaan varmistaa, että lapsen oikeudet toteutuvat mahdollisimman hyvin jokaisen lapsen arjessa. Tavoitteet ovat pysyvät, rakenteelliset muutokset kunnan toiminnassa.

Kotka aloitti prosessin 2020 ja Kotkassa on nyt valmistunut nykytilan kartoitus ja toimintasuunnitelma, jonka UNICEF on virallisesti hyväksynyt.

[Lapsiystävällinen kunta](#)

3.2. Nuoret ja nuoret aikuiset

Maahanmuuttajataustaiset nuoret ja nuoret aikuiset ovat hyvin moninainen ryhmä, ja hyvinvointierojen vaihtelu ryhmän sisällä on suurta. Maahanmuuttajataustaisia nuoria voidaan tukea pääosin samanlaisilla toimilla kuin muitakin nuoria. On tärkeää taata nuorille opiskelun rinnalla luontevia tilanteita tutustua muihin nuoriin esim. ohjaamalla nuoria harrastus- ja vapaa-ajan toimintaan. Nuoret kotoutujat tulee ohjata heti maahan tultuaan oikeisiin kotoutumispolkuihin ja he saavat mahdollisuuden suorittaa peruskoulun päättötutkinnon.

Kunnat järjestävät alueellaan asuville oppivelvollisuusikäisille maahanmuuttajille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Oppivelvollisuusikäisiä nuoremmille tarjotaan varhaiskasvatusta. Kunnat voivat myös järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta. Kaikissa Etelä-Kymenlaakson kunnissa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Etelä-Kymenlaakson kunnissa toimii Ohjaamot, joissa alle 30-vuotiaat saavat apua työhön, koulutukseen ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamot tarjoavat tietoa ja ohjausta nopeasti ja tarpeiden mukaan myös maahanmuuttajanuorille.

3.3. Työikäiset

Työikäiseen väestöön kuuluvat kaikki 15-74 -vuotiaat henkilöt. Maahanmuuttajien ikärakenne poikkeaa kantasuomalaisten ikärakenteesta, sillä maahanmuuttaneiden joukossa on paljon enemmän työikäisiä. Työikäiset maahanmuuttaneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Heidän taustansa ja osaaminen vaihtelevat suuresti. Suomeen tulleiden joukoissa on sekä kansainvälistä suojelua tarvitsevia pakolaisia ja heidän perheenjäseniään, että työn perässä muuttavia kansainvälisiä asiantuntijoita.

Kotoutumisen mittarina pidetään usein kouluttautumista ja työelämään pääsyä. On tärkeää, että työikäiset maahanmuuttaneet löytävät itselleen sopivan koulutus- ja urapolun. On myös huomioitava, että heillä voi olla esim. vaikeuksia oppia kieltä ja sopeutua muutokseen tai selvittää koulutus- ja työllistymisprosessissaan alun perin asetetussa aikataulussa.

Erytisesti maahanmuuttajanaisten asema on noussut huomion kohteeksi. Maahanmuuttajanaisten työllistyminen on tärkeää koko perheen kotoutumisen kannalta. Se vaikuttaa taloudellisen toimeentulon lisäksi lasten tulevaan hyvinvointiin ja menestykseen. Kotiäitien suomen kielen osaamisen lisäämiseen on kiinnitettävä huomiota ja järjestettävä mahdollisuus osallistua suomen opetukseen.

3.4. Ikääntyneet

lökkään maahanmuuttaneen taustat vaikuttavat siihen, kuinka paljon kotoutumiseen tarvitaan tukea. Ihmisen kulttuurista vaikuttaa osaltaan siihen, kuinka hän suhtautuu omaan ikääntymiseensä tai kuinka perhe ja muu yhteisö suhtautuvat häneen.

Haasteita uudessa kotimaassa aiheuttavat esimerkiksi uuden kielen oppiminen ja vaikeudet työssänsä. Kielitaidottomuus ja työttömyys voivat myös aiheuttaa yksinäisyyttä. Joillakin iäkkäillä maahanmuuttajilla luku- ja kirjoitustaidottomuus vaikeuttaa kotoutumista.

Lait ohjaavat huomioimaan iäkästä maahanmuuttajaa. Vanhuspalvelulaki velvoittaa, että kuntien vanhuspoliittisissa ohjelmissa ja kotouttamisohjelmissa huomioidaan myös iäkkäät maahanmuuttajat. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista puolestaan velvoittaa hoidon ja palvelujen tarjoajat maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden kulttuurisensitiiviseen ja kunnioittavaan kohtaamiseen siten, että heidän yksilölliset tarpeensa otetaan huomioon.

Kymenlaakson hyvinvointialue vastaa ikääntyvien palveluista Etelä-Kymenlaaksossa. Kuntien ja hyvinvointialueen tulee kiinnittää huomiota ikääntyvien maahanmuuttajien syrjäytymisen ehkäisemiseen, hyvinvoinnin lisäämiseen sekä suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumiseen. Kymenlaakson alueellisen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja niiden tavoitteet on johdettu alueellisesta hyvinvointikertomuksesta. Tavoitteissa on huomioitu myös valtakunnalliset vanhuspoliittiset linjaukset, joissa nousee esille ikääntyneen väestön toimintakyvyn, toimijuuden ja osallisuuden sekä kotona asumisen tukeminen. Tavoitteissa korostuu myös ennaltaehkäisy ja varhainen tuki. Kotkan alueella on ollut useamman vuoden etsivän ja löytävän vanhustyön toimintaa yksinäisyyttä kokeville ja syrjäytymisvaarassa oleville ikääntyneille maahanmuuttaneille STEAn rahoituksella.

[Kymenlaakson alueellinen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2021-2025](#)

4. LÄPILEIKKAAVAT TEEMAT

4.1. Osallisuus

Osallisuus on jokaisen oikeutta terveyteen, koulutukseen, työhön, toimeentuloon ja asuntoon ja sosiaalisiin suhteisiin. Osallisuus on tunne, joka syntyy, kun ihminen kokee kuuluvansa johonkin. Osallisuutta kokeva ihminen pystyy vaikuttamaan omiin ja yhteisiin asioihin. Mahdollisuus vaikuttaa omaa elämää koskeviin asioihin on olennainen osa kiinnittymistä yhteisöön. Osallisuus onkin yksi tärkeä keino ehkäistä syrjäytymistä ja vähentää eriarvoisuutta. Samalla se myös edistää hyvinvointia ja terveyttä.

Maahanmuuttaneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tulee tukea. Heitä tulee rohkaista ja auttaa pääsemään mukaan yhteiskuntamme toimintaan. Osallisuutta edistetään esimerkiksi arjen ympäristöissä, siellä missä ihmiset luontevasti tapaavat toisiaan. Järjestöt ja yhdistykset ovatkin hyviä osallisuuden ja vaikuttamisen paikkoja maahanmuuttaneille. Etelä-Kymenlaaksossa monet järjestöt ja yhdistykset sekä seurakunnat tekevät työtä sen hyväksi, että maahanmuuttajat tulevat mukaan toimintaan myös osallisiksi ja aktiivisiksi toimijoiksi.

Osallisuutta voidaan lisätä esimerkiksi edistämällä työelämään pääsyä ja helpottamalla siellä pysymistä. Koulutus ja kielitaito puolestaan lisäävät työllisyysmahdollisuuksia ja vähentävät eriarvoisuutta. Samalla se edistää kotoutumista ja ehkäisee syrjäytymistä.

Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman (2020–2025) mukaan Kymenlaaksossa osallisuus- ja elinympäristöjä kehitetään kaikkien ikäryhmien tarpeita huomioiden. Kehittämisessä tulee huomioida entistä paremmin ympäristön ja luonnon läheisyyden tarjoamat mahdollisuudet hyvinvoinnin lähteenä. Elinympäristön tulee varmistaa turvallisen liikkumisen, harrastamisen sekä omasta toimintakyvystä huolehtimisen. Osallisuuden tapojen ja muotojen tulee olla muistiystävällisiä sekä kulttuurisensitiivisiä. Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus tulee olla paikasta ja ajasta riippumatonta, ja digitaitoja ja -tukea vahvistetaan digiosallisuuden mahdollistamiseksi. Esimerkiksi Etelä-Kymenlaakson kunnissa toimii Digituki-verkostot, jotka tarjoavat kuntalaisille erilaista digitukea. Tätä työtä tekevät yhteistyössä kunnat, alueen järjestöt ja hankkeet sekä vapaaehtoiset digiopastajat.

[Kymenlaakson alueellinen HYVINVOINTIKERTOMUS 2020 & -SUUNNITELMA 2020–2025](#)

[Kotkan kaupungin osallisuussuunnitelma 2021 - 2025](#)

[Haminan kaupungin osallisuussuunnitelma 2021-2022](#)

4.2. Hyvät väestösuhteet

Hyvät väestösuhteet koskettavat meitä kaikkia. Hyvillä väestösuhteilla tarkoitetaan väestöryhmien välisiä suhteita, jotka perustuvat myönteisiin asenteisiin, toimivaan vuorovaikutukseen, turvallisuuden tunteeseen ja osallistumiseen yhteiskunnassa. Väestösuhdetyö kohdistuu koko väestöön. Hyvien väestösuhteiden politiikalla pyritään vähentämään sosiaalisiin suhteisiin liittyviä kielteisiä ilmiöitä, kuten syrjintää viharikoksia ja vihapuhetta, segregatiota, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista yksilöiden ja ryhmien välillä.

Hyvät väestösuhteet edistäminen lisää eri väestöryhmiin kuuluvien ihmisten mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan toimintaan. Yksityiset yritykset, kolmannen sektorin toimijat ja julkisen sektorin organisaatiot ym. voivat kaikki edistää hyviä väestösuhteita. Maahanmuuttaneiden on voitava osallistua heitä itseään koskevaan päätöksentekoon. Viranomaisien on tärkeää avata toimintaansa, kuulla ja osallistaa esimerkiksi kuulemistilaisuuksien, asiakasraatien ja erilaisten asiakaspalautejärjestelmien kautta.

Etelä-Kymenlaakson kolmannen sektorin toimijat tarjoavat tiloja eritaustaisten kohderyhmien kohtaamisille ja vuorovaikutuksille, kuten harrasteryhmiä ja kokoontumispaikkoja. Alueen kuntien järjestöille tarjottavien avustuksien kriteereissä painotetaan rahoitettavien toimintojen vaikuttavuutta hyviin väestösuhteisiin ja kuntalaisten väliseen yhdenvertaisuuteen. Kunnan tarjoamissa palveluissa tunnustetaan asiakkaat, jotka kuuluvat heikommassa yhteiskunnallisessa asemassa oleviin väestöryhmiin. Esimerkiksi Kotka ja Hamina ovat hakemassa Unicefin lapsiystävällinen kunta – mallia kuntien toimintaan. Alueella on myös matalan kynnyksen neuvonta- ja ohjauspalvelut maahanmuuttajille, joissa saa palvelua selkosuomeksi ja omakielisesti.

Etelä-Kymenlaakson kunnat haluavat edistää hyviä väestösuhteita. Kiinnittämällä huomiota seuraaviin seikkoihin kunnat voivat edistää hyviä väestösuhteita.

- Yhdenvertaisuussuunnittelu
- Moninaisuusviestintä
- Rahoituksella ohjaaminen
- Kohtaamispaikkojen mahdollistaminen
- Yhdenvertainen kaupunkisuunnittelu
- Palveluissa huomioidaan väestösuhteet
- Konfliktien ennaltaehkäiseminen ja ratkaiseminen

[Hyvät väestösuhteet](#)

4.3. Työllisyys

Hallituksen esitys julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtämisestä työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille on hyväksytty eduskunnassa. TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025. (HE 207/2022 vp). Uudistuksen tavoitteena on nivoa työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia palveluita.

TE2024:ksi kutsutulla uudistuksella on yhtymäkohtia kotoutumisen kokonaisuudistuksen kanssa. Työvoimapalvelu-uudistuksella on vaikutusta kotoutumislain uudistukseen, sillä osa maahanmuuttajista ja suurin osa kotoutuja-asiakkaista on työnhakijoita. Näissä molemmissa lakiehdotuksissa esitetyillä palvelujärjestelmän muutoksilla maahanmuuttajat ohjattaisiin aiempaa nopeammin kotoutumista ja työllistymistä edistävien palvelujen piiriin ja maahanmuuttajat saisivat yksilöllisemmin palvelutarpeensa mukaista tukea kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi.

Työllisyyspalveluiden asiakasprosessin siirtyessä paikallistasolle kunnalla on mahdollisuus entistä kokonaisvaltaisemmin sovittaa yhteen eri kotoutujaryhmille soveltuvia palveluita ja edistää kotoutumista. Tämä edellyttää myös kotoutumis-, työvoima- ja koulutuspalveluiden räätälöintiä ja yhteensovittamista maahanmuuttajien ja työnantajien tarpeisiin. Kotoutumispalveluiden saatavuuden varmistaminen edellyttää kunnilta ja työllisyysalueilta erilaisia yhteistyörakenteita ja -malleja.

Kotkassa, Haminassa, Pyhtäällä, Virolahdella ja Miehikkälässä on tehty poliittiset linjaukset siitä, että TE24-uudistuksenvalmistelua jatketaan vastuukuntamalliin pohjautuen. Vastuukuntana toimii linjausten mukaan Kotka, joka tulee olemaan vastuussa työvoimapalveluiden lainmukaisesta järjestämisestä koko alueella.

Kymenlaakson maakuntaohjelman mukaan maakunta tarvitsee myös työperäistä maahanmuuttoa, koska omavaraisennusteen mukaan työikäinen väestö vähenee tasaista tahtia aina vuoteen 2035 asti. Tulevaisuuden haasteena ovat maakunnan ikärakenteesta johtuva työvoiman voimakas eläköityminen sekä maakunnan vähäinen korkeakoulutustarjonta, jotka voivat tehdä osaavan työvoiman löytämisestä haastavaa.

Kansainvälisen työvoiman ja osaajien liikkuvuutta tuetaan valtakunnallisessa Talent Boost –hankkeessa. Sen keskeisinä toimina on osaavan työvoiman houkuttelu, oleskelulupien käsittelyaikojen lyhentäminen ja työn perusteella muuttaneiden asettautumisen ja kotoutumisen tukeminen, [Talent Boost -toimenpideohjelma](#)

Kunnille siirtyvät vuoden alusta myös kansainvälisen rekrytoinnin palvelut siltä osin kuin niitä ei ole ylläalueellisina jätetty valtioille, sekä yhdyspinnat ja yhteistyö valtion Work in Finland -toiminnon kanssa. Work in Finland on kansainvälisen rekrytoinnin työnantajaneuvonta, joka auttaa Suomessa toimivia työnantajia ulkomaisen työvoiman rekrytointiin liittyvissä kysymyksissä. [Work in Finland](#)

Työperusteista maahanmuuttoa sujuvoittavat ulkomaalaislain uudistukset tulivat voimaan 23.2.2023. Muutokset edistävät työperusteisten oleskelulupien hakemista ja päätösprosessia. Uudistus on osa laajempaa kokonaisuutta, jonka tavoitteena on lyhentää lupien käsittelyaika keskimäärin yhteen kuukauteen.

[Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 216/2023](#)

[Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annetun lain muuttamisesta](#)

Suomen työmarkkinoiden kansainvälistyessä tulee myös ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisemiseen kiinnittää entistä enemmän huomiota. Hyväksikäytön ehkäiseminen vaatii laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken ja nykyistä laajempaa tietoisuutta ihmiskauppaan liittyvistä ilmiöistä

Ihmiskauppa on vakava henkilöön vapauteen rikos. Siinä rikoksentekijä hyödyntää uhrin haavoittuvuutta, luottamusta tai riippuvaisuutta itsestään ja saattaa tämän esimerkiksi työperäisen tai seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi.

Työperäisen hyväksikäytön taustalla saattaa olla se, että työntekijä ei tunne suomalaisen työelämän sääntöjä tai hän pelkää oleskeluoikeutensa puolesta. Hyväksikäyttö ilmenee usein niin, että työntekijälle maksetaan palkkaa alle työehtosopimuksen, häneltä evätään vapaapäiviä tai hänellä teetetään pitkiä työpäiviä ilman asianmukaista korvausta.

Kaakkois-Suomen maahanmuuttostrategiassa yhtenä painopisteenä on reilun työelämän edistäminen. Kaikkien toimijoiden tulee tunnistaa ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttö ja puuttua siihen aktiivisesti.

[Kaakkois-Suomen maahanmuuttostrategia](#)
[Valtioneuvoston strategia työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja torjumiseksi](#)
[Mitä on ihmiskauppa?](#)

5. TAVOITTEET

Etelä-Kymenlaakson seudullisessa kotouttamisohjelmassa on koko seutua koskevia yhteisiä tavoitteita, jotka liittyvät koulutukseen, osallisuuteen, työllisyyden edistämiseen ja hyviin väestösuhteisiin. Jokaisella kunnalla on erikseen omat kuntakohtaiset kotouttamiseen liittyvät tavoitteet. Kotouttamisen ohjelman keskeiset tavoitteet on esitetyt tässä luvussa toimenpidesuosituksineen.

Etelä-Kymenlaakson seudullisen kotouttamisohjelman toteutumista seuraa maahanmuuttotoimikunta. Maahanmuuttotoimikunta kokoontuu viisi kertaa vuodessa. Seudullisten tavoitteiden ja kunta-kohtaisten tavoitteiden toteutuminen raportoidaan maahanmuuttotoimikunnalle kerran vuodessa sen jälkeen, kun kunnat ovat raportoineen omat tavoitteensa kunnanvaltuustoilleen.

Myös jokainen kunta seuraa omia tavoitteitaan. Kotka raportoi ohjelman omat tavoitteensa kaupunginvaltuustolle kerran vuodessa huhtikuussa. Raportti liitetään osaksi hyvinvointikertomusta. Hamina, Virolahti, Miehikkälä ja Pyhtää raportoivat ohjelman omat tavoitteensa hyvinvointikertomuksen raportoinnin yhteydessä kerran vuodessa omille kunnanvaltuustoilleen.

Kunnat voivat käyttää tilannekuvan muodostamiseksi paikkakunnan maahanmuuttaneista ja väestösuhteista seuraavia tietokantoja. Molemmista tietokannoista löytyy Etelä-Kymenlaakson osalta vain Kotkan tiedot.

Kotoutumisen indikaattorit –tietokannan avulla voidaan seurata kotoutumisen tilaa ja sen kehittymistä Suomessa. Indikaattorit on luokiteltu viiteen aihealueeseen: työllisyys, koulutus, hyvinvointi, osallistuminen ja kaksisuuntainen kotoutuminen.

[Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta](#)

Kototietokanta kertoo maahanmuuttajaväestöstä Suomessa. Kototietokanta on avoin, rekisteripohjainen tilastotietokanta, josta saa laajasti tietoa maahanmuuttajaväestöstä Suomessa. Kototietokanta on jaettu viiteen aihealueeseen: asuminen, muuttoliike, perheet, työssäkäynti ja väestörakenne.

[Kototietokanta](#)

5.1. Seudulliset tavoitteet

Tavoite 1: Kotoutumiskoulutus ja koulutus

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Koulutusorganisaatioiden yhteistyö ja eri koulutusten koordinaatio	Koulutusorganisaatioiden tapaamiset Koulutuksen ja tarjonnan pysyvyys ja jatkuvuus	Kyllä/ei Kotoutumiskoulutuksen määrä (eri taso) Suomi toisena kielenä – kurssien määrä	Maahanmuuttajapalvelut ELY-keskus Te-toimisto Kunnat Koulutusorganisaatiot

Tavoite 2: Työllisyyden edistäminen

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Maahanmuuttaneiden työllisyyden lisääminen	<p>Työelämälähtöinen suomen kielen valmennus niille aloille, joissa työvoimapula</p> <p>Suomalaisen toimintaympäristön tuntemuksen lisääminen.</p> <p>Kielen ja kulttuurin tuki työpaikalla. (Työpaikkasuomi ja työpaikkaruotsi)</p> <p>Maahanmuuttajataustaisten työllisyysasteen seuraaminen</p>	<p>koulutusten määrä</p> <p>yrittäjäkurssien määrä</p> <p>yhteiskuntaorientaatio</p> <p>Kyllä/ei</p> <p>kyllä/ei</p>	<p>TE-palvelut, työnantajat, maahanmuuttajapalvelut</p> <p>oppilaitokset</p> <p>Kunnat</p> <p>Cursor</p> <p>kolmas sektori</p>

Tavoite 3: Osallisuus ja hyvät väestösuhteet

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Maahanmuuttajien osallisuuden lisääminen	<p>Asukasraati</p> <p>Erätaukodialogi</p> <p>Osallistuva budjetointi</p> <p>Harjoittelupaikkojen lisääminen kunnissa</p> <p>Matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja</p>	<p>Kyllä/ei osallistujamäärä</p> <p>kyllä/ei</p> <p>Kyllä/ei</p> <p>Kyllä/ei Harjoittelijapaikkojen määrä</p> <p>kyllä/ei</p>	<p>Kunnat</p> <p>Kolmas sektori</p> <p>Kunnat</p> <p>kunnat</p> <p>Kunnat</p> <p>Kolmas sektori</p> <p>Kunnat</p>

5.2. Kotka

Lapset (alle 18-vuotiaat) ja lapsiperheet

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Lasten kasvuympäristö tukee lapsen oikeutta omaan kieleensä ja kulttuuriinsa.	<p>Varhaiskasvatuksen arjen kieli- ja kulttuuri-tietoista toimintaa sekä oppimisympäristöä vahvistetaan koulutuksilla.</p> <p>Vahvistetaan kunnassa lasten ja nuorten parissa toimivan henkilöstön osaamista antirasistiseen työtöteeseen sekä vahvistetaan rauhankasvatusta.</p> <p>Kartoitetaan lasten ja nuorten sekä heidän huoltajien kokemuksia omaan kieleen ja kulttuuriin saadusta tuesta.</p>	<p>Kohdennettuja koulutuksia henkilöstölle</p> <p>kaksi koulutusta</p> <p>Varhaiskasvatuksen kysely (1) asiakasperheille</p>	<p>Varhaiskasvatus</p> <p>varhaiskasvatus, maahanmuuttajapalvelut</p> <p>Varhaiskasvatus</p>
Kunta huolehtii, että osallisuus toteutuu lasten jokapäiväisissä kasvuympäristöissä. Osallisuuden edistäminen on ohjaava toimintaperiaate lasten ja nuorten kanssa työskenteleville	Kannustetaan kaikkia kunnassa toimivia monimuotoiseen ja moniääniseen osallisuuteen, tuetaan konkreettisia toimenpiteitä osallisuuden mahdollistamiseksi esim haavoittuvassa asemassa olevien lasten osallisuuden varmistaminen koulujen oppilaskunnan hallituksissa.	tasa-arvo ja yhdenvertaisuus- sekä opiskeluhuoltosuunnitelmat päivitetty	Varhaiskasvatus, opetustoimi, nuorisotyöyksikkö, hyvinvoinnin vastuualue

Nuoret ja nuoret aikuiset (13 - 29-vuotiaat)

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Maahanmuuttajanuori saa ohjausta ja neuvontaa nopeasti elämänsä liittyvissä asioissa ja hänet ohjataan tarvittaessa palveluiden pariin.	<p>Ohjaamon päivystys</p> <p>Ohjaamoverkoston yhteistyö</p>	<p>muun kielisten osuus Ohjaamon asiakkaista (Ohjaamotilastot.fi)</p> <p>yhteistyöorganisaatioiden määrä</p>	<p>Ohjaamoverkoston toimijat</p> <p>Hyvinvointialue</p> <p>Kaupungin eri toimialat</p>

Opintojen eteneminen peruskoulusta toiselle asteelle ja siitä eteenpäin ammattikorkeakouluun	ohjausta opintoihin ha- keutumiseen urasuunnittelu	Muun kielisten asioin- nin tarkoitus koulutus/opiskelu (Oh- jaamotilastot.fi)	Ohjaamoverkoston toimijat
Maahanmuuttajanuor- ten työllisyyden tuke- minen	Kesätyöinfot nuorille Ohjausta ja neuvontaa työhakemusten teke- miseen Rekry-tapahtumat	Infojen määrä Muun kielisten asioin- nin tarkoitus työ ja yrittäjyys (Oh- jaamotilastot.fi) Rekry-tapahtumien määrä	Ohjaamoverkoston toimijat TE-palvelut Maahanmuuttajapal- velut

Liikunta

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Maahanmuuttaneiden liikkumisen lisääminen	ulkopuolisen rahoituk- sen hakeminen liikun- tahankkeisiin poikki- hallinnollisesti uimakoulut naisten uintivuorot	rahoitusta saaneet hankkeet uimakoulujen toteutu- minen (kyllä/ei) naisten uintivuorojen toteutuminen kyllä/ei	hyvinvoinnin ja ter- veyden edistäminen, liikuntatoimi, kolmas sektori, maahanmuut- tajapalvelut

Kulttuuri

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Eri kieli- ja kulttuuri- taustaisilla kotkalaisilla on yhdenvertainen mahdollisuus osallis- tua kaupungin kulttuu- ripalveluihin.	Toiminnan järjestämi- sessä huomioidaan kau- pungin eri kieliryhmät. Järjestetään kohtaamisia ja yhteistyötä eri yhteisö- jen kanssa kaupungin omistamissa tapahtuma- paikoissa. Kohdennetaan kulttuu- riavustuksia eritaustaisten kotkalaisten yhteisöille. Järjestetään kaupungin henkilöstölle kulttuuritoi- mintaan liittyvää yhden- vertaisuuskoulutusta	Viestinnän eri kielien määrä. Kirjaston ai- neiston kielivali- koima, Yhteisten kokoontu- misten ja tilaisuuksien määrä Myönnettyjen avus- tusten määrä	Kulttuurin vastuu- alue (kulttuuri- ja ta- pahtumapalvelut, Kymenlaakson mu- seo, kaupunginkir- jasto)

	Kaikukortin käytön vaki- naistaminen 2024 alkaen	Koulutustilaisuuksien määrä / osallistujamäärä Kaikukortin käyttäjämäärät	
--	---	--	--

5.3. Hamina

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHOT
Kaupunki haluaa kuulla maahanmuuttaneita ja olla heidän kanssaan vuoropuhelussa	Systemaattinen tiedonkeruu Kohtaamisissa kysytään ja kartoitetaan maahanmuuttajien toiveita ja tarpeita	Kysely tehty kyllä/ei Kyllä/ei	Hyvinvoinnin edistäminen palvelu- alue/hankekoordi- naattori
	Kulttuuritulkin toiminnan jatkuminen maahanmuuttajien tukena	Yhteiset toimitilat ja toiminnan koordinaointi maahanmuuttajille kyllä/ei	Varhaiskasvatus
	Maahanmuuttajien osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Toteutunut kyllä/ei	Hyvinvoinnin edistäminen palvelu- alue/hankekoordi- naattori
	Aluetuntemusta lisätään ja esitellään Haminaa monipuolisesti maahanmuuttajille	Tapahtumien määrä	Palvelualueet
	Avoimet-ovet tapahtumia	Kysely (esim osana vuosittaista kuntalaiskyselyä)	Palvelualueet ja muut toimijat
	Kaupunkilaisten tiedon lisääminen	Kontaktien määrä/aloitteet/toimienpiteet tiedotteiden määrä	Viestintä ja palvelu- alueet
	Foorumit, facebook ryhmät Tiedotus (kasataan tieto -> tiedotus)- näkyvyyden lisääntyminen	Työllistettyjen määrä	Hyvinvoinnin edistäminen/ hankekoordi- naattori
	Kaupunki aloittaa palkkatukityöllistämisen	Henkilömäärä	Työllisyyspalvelut/palvelualueet
	maahanmuuttajien osallistuminen hanketyöhön ja yhteistoimintaan		Maaseutupalvelut/

			Cursor ja Sepra
Kolmas sektori mukaan kotoutumista edistävän työhön	Kaakonkulman maahanmuuttaja yhdistyksen ja kaupungin yhteistyön vahvistaminen, resursien ja tilojen yhteiskäyttö Työ- ja harjoittelupaikkojen tarjoaminen Vapaa-ajan ohjelman järjestäminen, esim. kerhot Yhdistykset mukaan aktiivisemmin yhteistyöhön	Työllistyneiden määrä ja harjoittelupaikkojen määrä Määrät Kerhojen määrät Osallistuvien yhdistysten määrä	Työllisyyspalvelut Yhdistykset Hyvinvoinnin edistämisen palvelu-alue/hyvinvointikoordinaattori
Liikunnan lisääminen kotoutumisen edistämässä	Liikuntapaikkoihin tutustuminen edistämään omaehtoista liikkumista Lajikokeilut eri seurojen kanssa yhteistyössä Liikuntavuorot saleissa lisäämään liikkumista Liikuntamahdollisuuksista tiedottaminen	Tutustumiskäynnit Lajikokeilujen määrät (seurat mukaan) Määrä, eri puolille kaupunkia, pikkusaleihin Lisätään tietoisuutta liikuntamahdollisuuksista	Vokin yhdyshenkilö ja liikuntapalvelut Liikuntapaikat Liikuntapalvelut ja -paikat, Vok

5.4. Pyhtää

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHOT
Kunnassa työntekijä, jonka työtehtäviin kuuluu kotoutumisen edistäminen, kotouttaa kuntaan muuttavat	prosessikaavio yhteistyö kymenlaakson muiden toimijoiden kanssa	tea-viisari, Kouluterveyskysely	Kaikki kunnan työntekijät Hyvinvointikoordinaattori
harrastustoimintaan sitouttaminen	yhteistyö harrasteseuroihin kunnan omaa toimintaa	kävijämäärät eri harrastusmuotojen määrät	vapaa-aikapalvelut hyvinvointikoordinaattori järjestöt

Valmistavan opetuksen järjestäminen ja kehittäminen koulussa Kotouttaminen jatko-opintoihin	viidelle oppilaalle oma ryhmä, muuten integrointi oppimissuunnitelman mukaan, oppimissuunnitelman laatiminen resurssointi	OPS-arviointi kielitason arviointi oppilasarviointi oppimissuunnitelman laatiminen Kouluviihtyvyysskysely jatko-opintopaikka	koulujen johto koulujen monikulttuurisuus koordinaattori, luokanopettajat, aineenopettajat opo
--	--	---	---

5.5. Virolahti

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Alueella asuvien maahanmuuttajien tavoittaminen, ja vuoropuhelu heidän kanssaan	Listaus alueen maahanmuuttajista Tapaamiset maahanmuuttajien kanssa Tiedotuksen lisääminen	kyllä/ei 1 – 2 vuodessa Järjestetty kyllä/ei kyllä/ei	Kunnan kaikki toimijat Kolmas sektori
Kotoutumisohjelmasta vastaava henkilö	Pakolaisohjaajan työtehtävän säilyminen	kyllä/ei	kunta
3. sektorin kanssa yhteistyön jatkuminen	yhteistyötapaamiset	kyllä/ei	Kunnan eri toimijat Kolmas sektori

5.6. Miehikkälä

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUTAHO
Alueella asuvien maahanmuuttajien tavoittaminen, ja vuoropuhelu heidän kanssaan	Listaus alueen maahanmuuttajista Tapaamiset maahanmuuttajien kanssa Tiedotuksen lisääminen	kyllä/ei 1 – 2 vuodessa Järjestetty kyllä/ei kyllä/ei	Kunnan kaikki toimijat Kolmas sektori
Kotoutumisohjelmasta vastaava henkilö	Pakolaisohjaajan työtehtävän säilyminen	kyllä/ei	Kunta
3. sektorin kanssa yhteistyön jatkuminen	yhteistyötapaamiset	kyllä/ei	Kunnan eri toimijat Kolmas sektori

6. KUNNAT

Etelä-Kymenlaakson kunnilla on kaikilla omat valtuustokauden kaupunki- tai kuntastrategiansa, jotka ohjaavat kaupungin/kunnan johtamista ja toimintaa. Lisäksi kunnilla on muita linjattuja tavoitteita ja toimenpiteitä sisältäviä ohjelmia, kuten hyvinvointiohjelmat ja osallisuusohjelmat sekä kulttuuriin, liikuntaan, lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät ohjelmat. Näiden kaikkien avulla edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta, vahvistetaan kaupungin tai kunnan elinvoimaa, huolehditaan asuin- ja elinympäristöstä sekä kehitetään palveluja

Kuntien toimintaa ohjaavat myös arvot. Etelä-Kymenlaakson kuntien arvot tukevat seudullista kotouttamisohjelmaa. Kuntien arvot löytyvät mm. ohjelman poikkileikkaavista teemoista sekä kuntien omista tavoitteista. Hyviä väestösuhteita voidaan edistää luomalla rohkeasti myönteistä paikallidentiteettiä ja välittämällä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Hyvät väestösuhteet tarkoittavat sitä, että kunnan asukkailla on hyvä asua omassa kotikaupungissaan ja että kunnan asukkaat voivat tuntea olonsa turvalliseksi ja viihtyä kaupungissa. Osallisuus edellyttää mahdollisuuksia olla osana yhteisöä ja mukana sen toiminnassa. Yhteisöllisyys, suvaitsevaisuus, luovuus ja asukaslähtöisyys ovat aineettomia hyvinvoinnin lähteitä, jotka vahvistavat kuntalaisen osallisuutta arjessa kuin yhteiskunnassa. Koulutus- ja työperäisen maahanmuuton edistäminen on yhä keskeisemmässä roolissa luotaessa yrityksille kilpailukykyinen toimintaympäristö. Tällöin tarvitaan uudenlaista panostusta koulutukseen ja osaamiseen. Arvot kuten reiluus, yrityslähtöisyys, vastuullisuus sekä tulevaisuuslähtöisyys tukevat näitä toimia kunnassa.

Kotka	Hamina	Pyhtää	Virolahti	Miehikkälä
reiluus rohkeus rakkaus	tulevaisuuslähtöisyys asukaslähtöisyys yrityslähtöisyys rohkeus	rohkeus luovuus inhimillisyys yritysmuonteisuus	suvaitsevaisuus inhimillisyys tasa-arvo	luovuus turvallisuus vastuullisuus yhteisöllisyys ystävällisyys

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma kytkeytyy Kotkan kaupunkistrategian strategiaan päämäärään Yhdessä tekemisen ja hyväntuulisten kohtaamisten kaupunki (Poiju 3). Tavoitteena on hyvinvoiva ja osallistuva kotkalainen.

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma kytkeytyy Haminan kaupunkistrategian kohtaan Hyvinvoiva Hamina, jossa korostetaan mm. kuntalaisten toimijuutta ja osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä, syrjäytymisen ehkäisemistä sekä työllistymisen ja työllisyyden edistämistä.

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma kytkeytyy Pyhtään kuntastrategian tavoitteeseen Helpoin arki, paras kasvualusta. Tässä tavoitteessa korostuvat kodin perustaminen, laadukkaat terveyspalvelut sekä laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus.

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma kytkeytyy Virolahden kuntastrategian painopisteisiin laadukas asuin ympäristö ja toimivat palvelut.

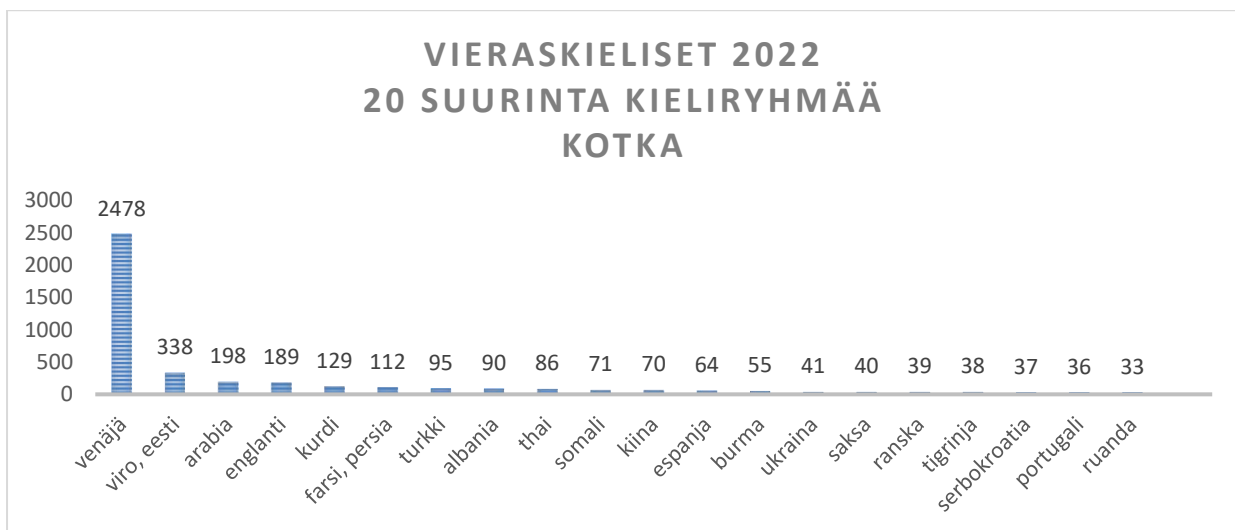
Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma kytkeytyy Miehkälän kuntastrategian tavoitteeseen kestävästä ja vastuullisesta Miehkälästä, jossa korostetaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä.

6.1. Kotka

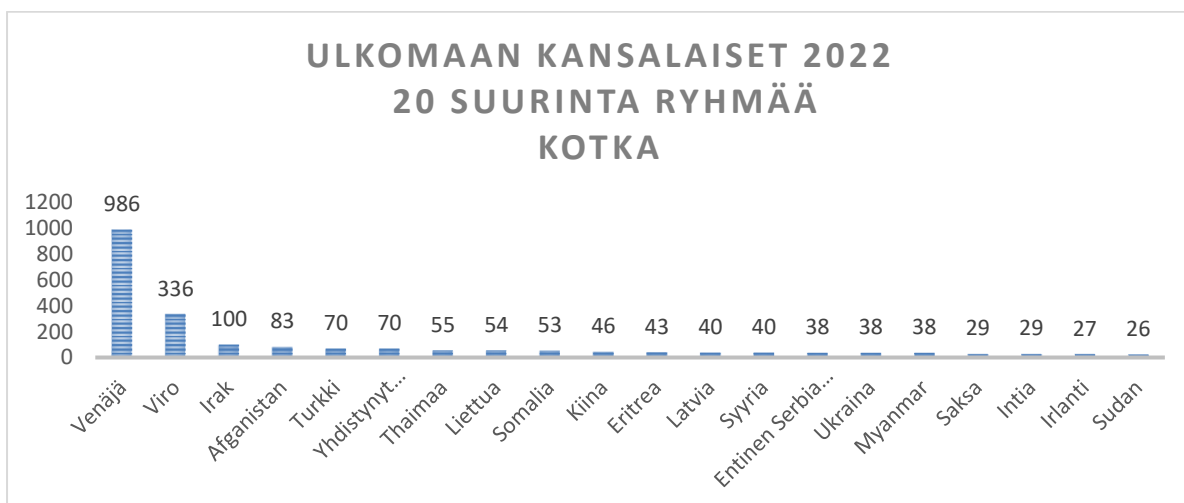
Kotkassa oli vuonna 2022 vieraskielisiä 4 821 eli 9,5 % kaupungin väkiluvusta. Ulkomaan kansalaisten osuus asukkaista oli 5,4 %.

Kotkassa venäjä on ylivoimaisesti yleisin vieras kieli. Sitä puhui vuonna 2022 äidinkielenään 2478 henkilöä. Toiseksi yleisin kieli on viro, jota puhui 338 henkilöä. Seuraavaksi suurimmat kieliryhmät ovat arabia, englanti ja kurdi sekä farsi/persia.

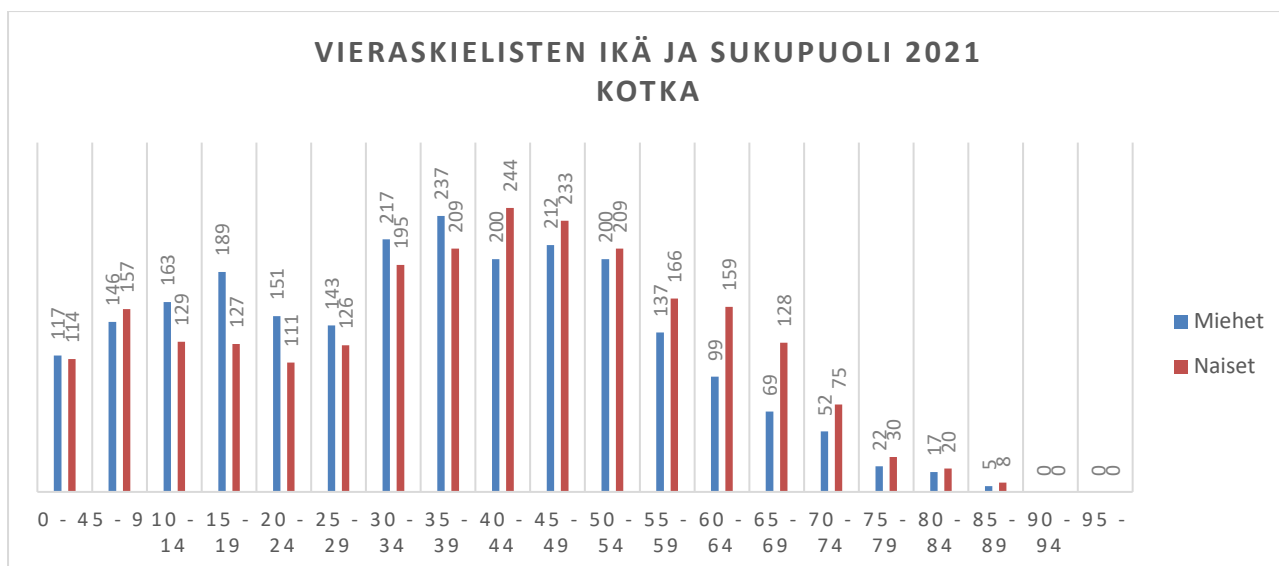
Vuonna 2022 Kotkassa asui 34 eri ulkomaan kansalaisuusryhmää, jotka koostuivat yli 10 ihmisestä. Ylivoimaisesti suurin ryhmä olivat Venäjän kansalaiset. Toiseksi eniten Kotkassa asuu Viron kansalaisia ja kolmanneksi eniten Irakin kansalaisia. Seuraavana kansalaisuustilastossa ovat muun muassa Afganistanin, Iso-Britannian, Eritrean ja Turkin kansalaiset. Muiden kansalaisuusryhmien määrät jäävät alle 90 hengen.

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Kotkan kuntakortissa on nähtävissä kaupungin väestöennuste, kaupungin erityispiirteet, hyvinvoinnin strategiset kärjet ja painopistealueet, keskeiset hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet sekä hyvinvointitavoitteet 2020-2025.

[HYTE-kuntakortti Kotka](#)

Kotkan kaupungin toimintaa ohjaavat asiakirjat:

[Kotkan kaupunkistrategia 2030](#)

[Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021 - 2025](#)

[Kotkan kaupungin osallisuusohjelma 2021 - 2025](#)

[Kotkan kulttuuriohjelma](#)

6.2. Hamina

Haminassa oli vuonna 2022 vieraskielisiä 1364 eli 7 % kaupungin väkiluvusta. Ulkomaan kansalaisten osuus oli 4%.

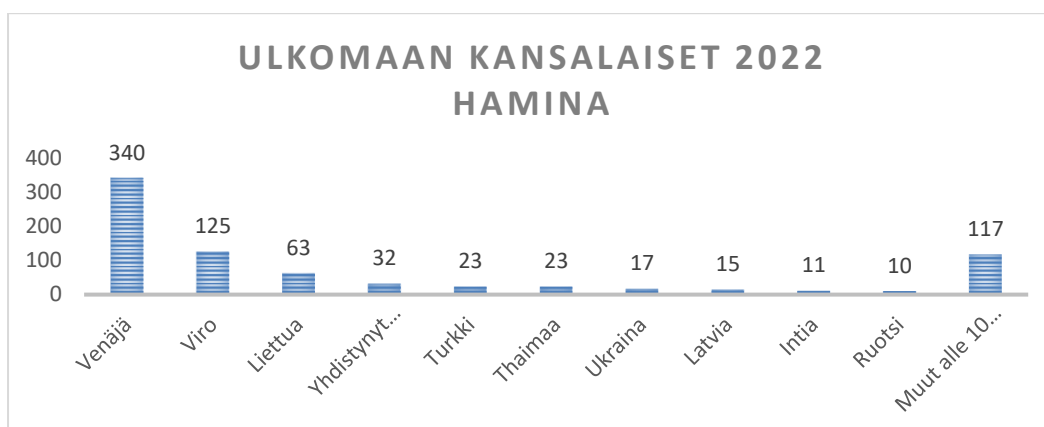
Haminassa venäjä on ylivoimaisesti yleisin vieras kieli. Sitä puhui vuonna 2022 äidinkielenään 875 henkilöä. Toiseksi yleisin kieli on viro, jota puhui 131 henkilöä. Seuraavaksi suurimmat kieliryhmät ovat englanti, liettua ja thai.

Vuonna 2022 Haminassa asui 10 eri ulkomaan kansalaisuusryhmää, jotka koostuivat yli 10 ihmisestä. Ylivoimaisesti suurin ryhmä olivat Venäjän kansalaiset. Toiseksi eniten Haminassa asuu Viron kansalaisia ja kolmanneksi eniten Liettuan kansalaisia.

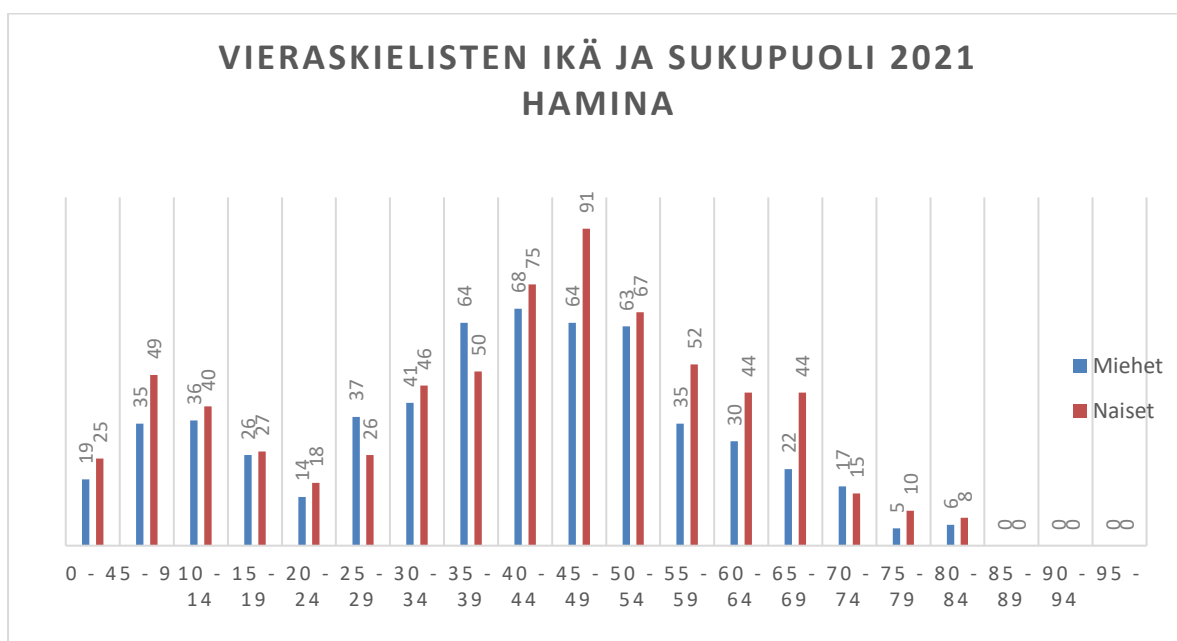
Haminaan on vuonna 2022 perustettu yksityinen vastaanottokeskus, jonka myötä Haminassa on nyt n. 400 tilapäistä suojelua saanutta ukrainalaista. He eivät näy vielä Tilastokeskuksen tilastossa.

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Haminan kuntakortissa on nähtävissä kaupungin väestöennuste, kaupungin erityispiirteet, hyvinvoinnin strategiset kärjet ja painopistealueet, keskeiset hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet sekä hyvinvointitavoitteet 2020-2025.

[HYTE-kuntakortti Hamina](#)

Haminan kaupungin toimintaa ohjaavat asiakirjat

[Haminan kaupunkistrategia 2030](#)

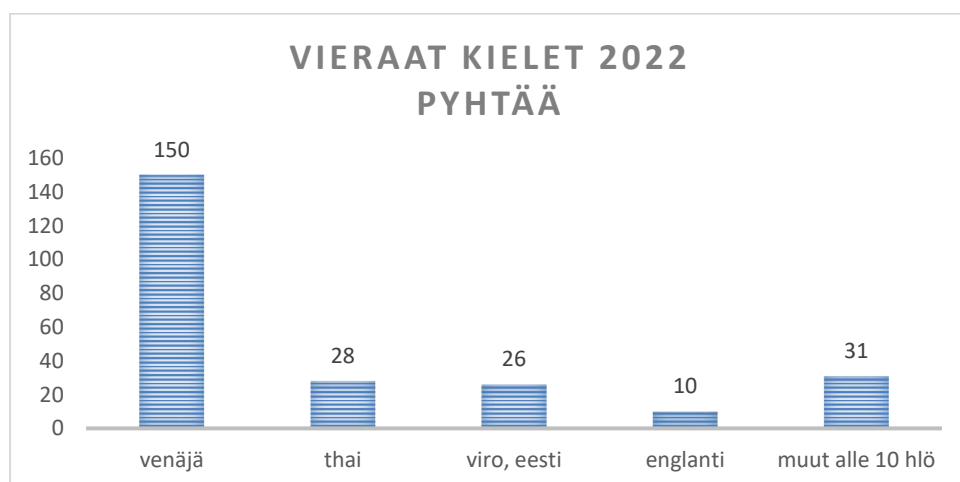
[Haminan kumppanuus- ja osallisuusohjelma](#)

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)

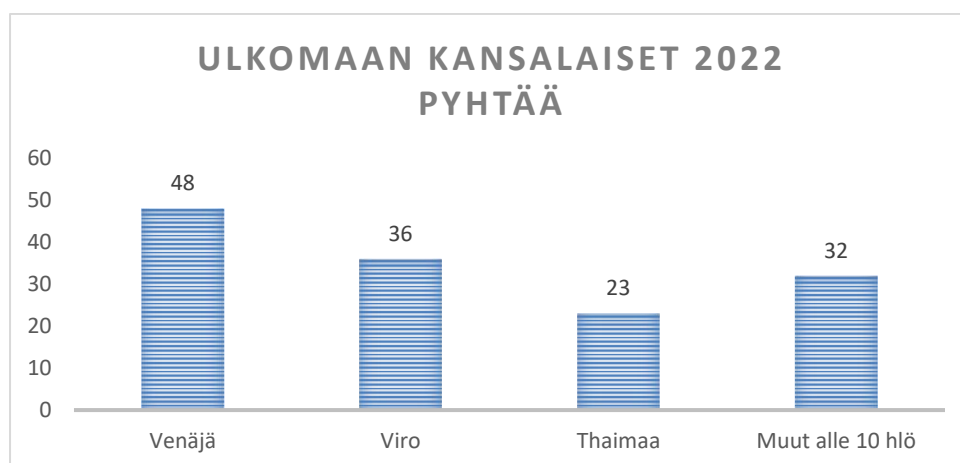
6.3. Pyhtää

Pyhtäällä oli vuonna 2022 vieraskielisiä 245 eli 4,8 % kaupungin väkiluvusta. Ulkomaan kansalaisten osuus oli 2,7%.

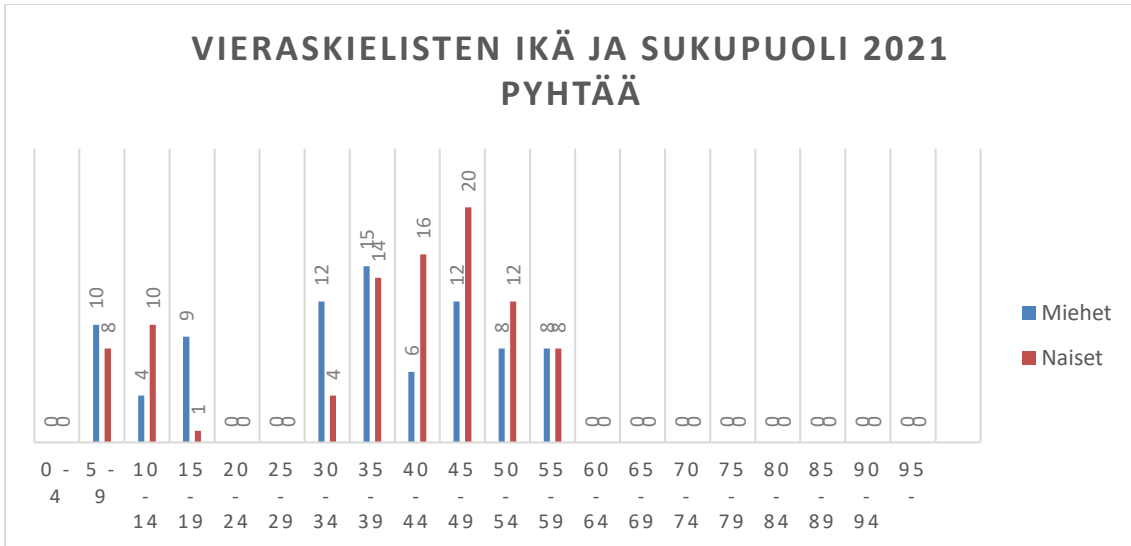
Pyhtäällä venäjä on yleisin vieras kieli. Sitä puhui vuonna 2022 äidinkielenään 150 henkilöä. Toiseksi yleisin kieli on thai, jota puhui 28 henkilöä. Kolmanneksi suurin ryhmä oli viroa puhuvat kuntalaiset. Heitä oli 26. Venäjän kansalaiset ovat suurin kansalaisuusryhmä. Toiseksi eniten Pyhtäällä asuu Viron kansalaisia ja kolmanneksi eniten Thaimaan kansalaisia.

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Pyhtään kuntakortissa on nähtävissä kunnan väestöennuste, erityispiirteet, hyvinvoinnin strategiset kärjet ja painopistealueet, keskeiset hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet sekä hyvinvointitavoitteet 2020-2025.

[HYTE-kuntakortti Pyhtää](#)

Pyhtään toimintaa ohjaavat asiakirjat

[Pyhtään kuntastrategia](#)

[Hyvinvointikertomus 2017 – 2020 sekä Hyvinvointisuunnitelma 2021 - 2025](#)

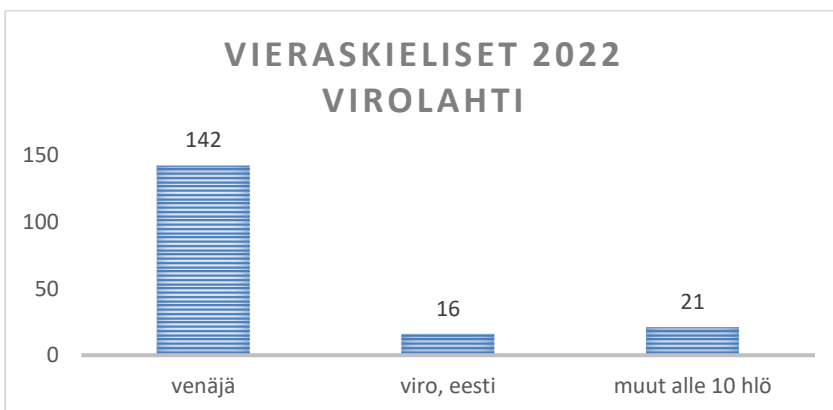
[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)

6.4. Virolahti

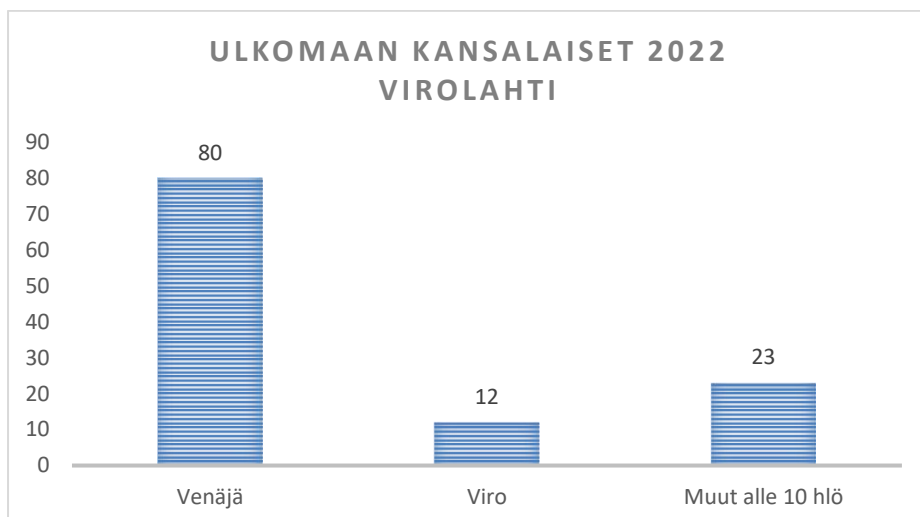
Virolahdella oli vuonna 2022 vieraskielisiä 179 eli 6,0 % kaupungin väkiluvusta. Ulkomaan kansalaisten osuus asukkaista oli 3,9 %.

Virolahdella venäjä on yleisin vieras kieli. Sitä puhui vuonna 2022 äidinkielenään 142 henkilöä. Toiseksi yleisin kieli on viro, jota puhui vain 16 henkilöä. Muut kieliryhmät ovat niin pieniä, ettei niitä tilastoida erikseen.

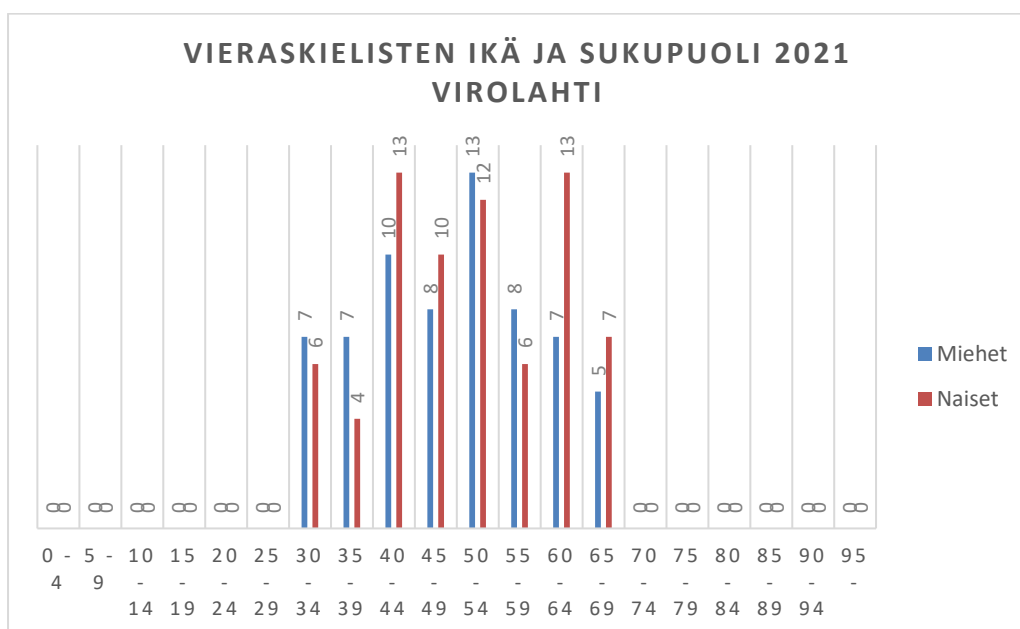
Virolahdella asuu ulkomaan kansalaisista eniten Venäjän kansalaisia. Toiseksi eniten Virolahdella asuu Viron kansalaisia.

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Virolahden kuntakortissa on nähtävissä kunnan väestöennuste, erityispiirteet, hyvinvoinnin strategiset kärjet ja painopistealueet, keskeiset hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet sekä hyvinvointitavoitteet 2020-2025.

[HYTE-kuntakortti Virolahti](#)

Virolahden toimintaa ohjaavat asiakirjat

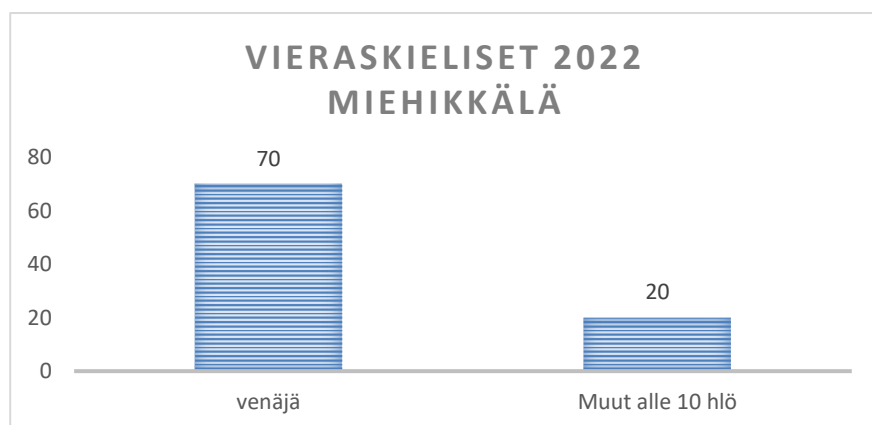
[Virolahden strategia 2019-2025](#)

[Kotkan-Haminan seudun elinkeinostrategia](#)

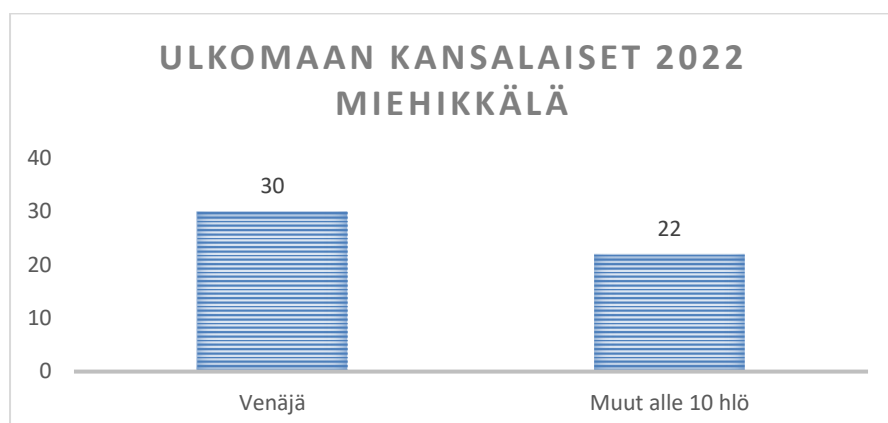
6.5. Miehikkälä

Miehikkälässä oli vuonna 2022 vieraskielisiä 90 eli 5 % kunnan väkiluvusta. Ulkomaan kansalaisten osuus oli 2,9 %.

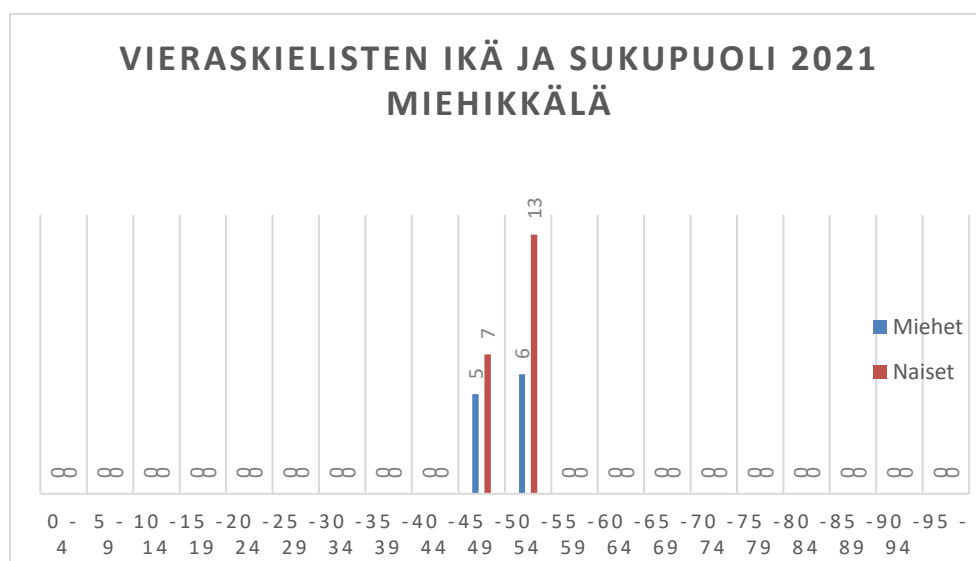
Miehikkälässä venäjä on yleisin vieras kieli. Sitä puhui vuonna 2022 äidinkielenään 70 henkilöä. Venäjän kansalaiset on myös suurin kansalaisryhmä, heitä oli 30.

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Miehikkälän kuntakortissa on nähtävissä kunnan väestöennuste, erityispiirteet, hyvinvoinnin strategiset kärjet ja painopistealueet, keskeiset hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet sekä hyvinvointitavoitteet 2020-2025.

[HYTE-kuntakortti Miehikkälä](#)

Miehikkälä toimintaa ohjaavat asiakirjat

[Miehikkälän kuntastrategia 2025](#)

[Kotka-Haminan seudun elinkeinostrategia](#)

7. LAIT, STRATEGIAT, OHJELMAT JA ASIAKIRJAT SEKÄ MUUT LÄHTEET

[Laki kotoutumisen edistämisestä](#)

[Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista](#)

[Kotouttamisen kumppanuusohjelma](#)

[Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta 2035](#)

[Kotkan-Haminan seudun elinkeinostrategia](#)

[Kaakkois-Suomen maahanmuuttostrategia](#)

[Kymenlaakson maakuntaohjelma 2022-2025](#)

[Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus 2020 & -suunnitelma 2020–2025](#)

[Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - Kymenhva](#)

[Kymenlaakso ennakoi](#)

[Työvoiman saatavuus, työvoimapula ja kohtaanto-ongelmat vuonna 2022 -raportti](#)

[Työvoimatietokarttojen data](#)

[THL](#)

[Kotoutuminen.fi-verkkopalvelu](#)

[Tilastokeskus: Maahanmuuttajat väestössä](#)

8. SIDOSRYHMÄTYÖ

Etelä-Kymenlaakson seudullista kotouttamisohjelmasta on järjestetty tapaamisia eri tahojen kanssa. Keskusteluihin ovat osallistuneet seuraavat henkilöt. Nimilista on aakkosjärjestyksessä.

Aho Tea, työllisyyskoordinaattori, Kotkan kaupunki

Ahonen Tuula, maaseutupäällikkö, Haminan kaupunki

Bovelan Anu, johtava asiantuntija, Kaakkois-Suomen Te-toimisto

Eriksson Tytti, hyvinvointikoordinaattori, Pyhtää kunta

Forsell Kirsi, osallisuus- ja liikuntakoordinaattori, Haminan kaupunki

Hakala Kari, asiantuntija, Kaakkois-Suomen ELY

Hartikainen Natalia, koulunkäynninohjaaja, maahanmuuttajaoppilaiden yhdyshenkilö, Virolahden ja Miehikkälän kunnat

Hasu Johanna, toiminnanjohtaja, Monikuluttuurinen toimintakeskus Mylly

Heimonen Kaisa, ohjaamokoordinaattori, Kotkan kaupunki

Homanen Kati, hyvinvointijohtaja, Kotkan kaupunki

Hyttinen Auli, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Virolahden ja Miehikkälän kunnat

Höglund Mikko, koulutusjohtaja, Xamk

Iivonen Mia, hyvinvointikoordinaattori, Haminan kaupunki

Kallionpää Kalle, yritysasiantuntija, Cursor oy

Keskinen Janne, opinto-ohjaaja, Aikuislukio

Korpela Jorma, puheenjohtaja, Mieli Kotkan seudun mielenterveys ry

Koskensalo-Tiainen Maarit, maahanmuuttajatyön koordinaattori, Kotkan kaupunki ja Kotka-Kymin srk

Kytökangas Anita, maahanmuuttajatyön johtaja, Kotkan kaupunki

Käkelä Hanna-Mari, lasten nuorten palvelujen koordinaattori, Haminan kaupunki

Lappalainen Minna, erityisopettaja, Pyhtää kunta

Laukkanen Sanna, asiantuntija, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Lehtinen Hannu, puheenjohtaja, Kymen yrittäjät

Liukkonen Raili, varhaiskasvatusjohtaja, Kotkan kaupunki

Luoto Suvi, liikuntaneuvoja, Kotkan kaupunki

Lähde Hanna-Kaisa, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori, Kotkan kaupunki

Meriläinen Virpi, kehittämispäällikkö, MLL, Kaakkois-Suomen piiri

Muranen Erkki, asiantuntija, Te-toimisto

Mänttari Minna, toiminnanjohtaja, Kumppanuustalo Hilma

Mässä Anne, pakolaisohjaaja, Virolahden ja Miehikkälän kunnat

Nordman Pia, osallisuusjohtaja, Haminan kaupunki

Oleander Johanna, kehittäjä, varhaiskasvatus, Haminan kaupunki

Pikka Hanna, osallisuuskoordinaattori, Kotkan kaupunki

Potchinchtchikov Petr, kulttuurituottaja, Haminan kaupunki

Purovaara Tomi, kulttuurijohtaja, Kotkan kaupunki

Puska Kristiina, työllisyyskoordinaattori, Haminan kaupunki

Rantala Marjo, liikuntapäällikkö, Kotkan kaupunki

Renlund Tarja, liikuntakoordinaattori, Kotkan kaupunki

Simpanen Päivi, asiantuntija, yrityspalvelut, Kaakkois-Suomen Te-toimisto

Wickman Anu, luokanopettaja, Pyhtää kunta

Erätaukodiologi: Kotoutumisen palvelut Kotkassa 3.11.2022

Kotkan ohjaamon kehittämisryhmän kokous 22.9.2022